

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 51 S

(2021–2022)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2022 under
Kunnskapsdepartementet,
Kultur- og likestillingsdepartementet,
Justis- og beredskapsdepartementet,
Kommunal- og distriktsdepartementet,
Arbeids- og inkluderingsdepartementet,
Helse- og omsorgsdepartementet,
Barne- og familiedepartementet,
Nærings- og fiskeridepartementet,
Samferdselsdepartementet,
Finansdepartementet
og Olje- og energidepartementet
(økonomiske tiltak i møte med pandemien
og ekstraordinære strømutfgifter)

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 51 S

(2021–2022)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2022 under
Kunnskapsdepartementet,
Kultur- og likestillingsdepartementet,
Justis- og beredskapsdepartementet,
Kommunal- og distriktsdepartementet,
Arbeids- og inkluderingsdepartementet,
Helse- og omsorgsdepartementet,
Barne- og familiedepartementet,
Nærings- og fiskeridepartementet,
Samferdselsdepartementet,
Finansdepartementet
og Olje- og energidepartementet
(økonomiske tiltak i møte med pandemien
og ekstraordinære strømutfgifter)

Innhold

1	Innledning	6	2.6	Helse- og omsorgs-	
1.1	Innledning og oppsummering	6		departementet	25
1.2	Økonomiske utsikter	8	2.7	Barne- og familiedepartementet ...	30
1.3	Oppsummering av forslagene i proposisjonen	10	2.8	Nærings- og fiskeri-	
1.4	Hovedtall for budsjettets stilling	13	2.9	departementet	32
1.5	Oversikt over økonomiske koronatiltak som er vedtatt eller foreslått i 2022	14	2.10	Samferdselsdepartementet	35
1.6	Den økonomiske håndteringen overfor næringslivet i det videre forløpet av koronapandemien	16	2.11	Finansdepartementet	36
2	Forslag under det enkelte departement	18		Olje- og energidepartementet	39
2.1	Kunnskapsdepartementet	18		Forslag til vedtak om endringer i statsbudsjettet 2022 under Kunnskapsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Samferdselsdepartementet, Finansdepartementet og Olje- og energidepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien og ekstraordinære strømavgifter)	41
2.2	Kultur- og likestillings-	21			
2.3	departementet	21			
2.4	Justis- og beredskaps-	22			
2.5	departementet	22			
2.6	Kommunal- og distrikts-	23			
2.7	departementet	23			
2.8	Arbeids- og inkluderings-	24			
2.9	departementet	24			

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 51 S

(2021–2022)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2022 under
Kunnskapsdepartementet,
Kultur- og likestillingsdepartementet,
Justis- og beredskapsdepartementet,
Kommunal- og distriktsdepartementet,
Arbeids- og inkluderingsdepartementet,
Helse- og omsorgsdepartementet,
Barne- og familiedepartementet,
Nærings- og fiskeridepartementet,
Samferdselsdepartementet,
Finansdepartementet
og Olje- og energidepartementet
(økonomiske tiltak i møte med pandemien
og ekstraordinære strømutfgifter)

*Tilråding fra Finansdepartementet 14. januar 2022,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Innledning

1.1 Innledning og oppsummering

Koronapandemien har preget Norge og verden sterkt de siste to årene. Pandemien og smittevern-tiltakene har fått store konsekvenser både for enkeltpersoner og bedrifter, for norsk og internasjonal økonomi. Gjennom første del av fjoråret så det ut til at vi fikk kontroll med viruset, og de fleste smitteverntiltak ble avviklet i løpet sommeren og frem til september. Smittepredningen tiltok gjennom november, og da den nye virusvarianten omikron ble oppdaget i slutten av november, ble det på nytt nødvendig med inngripende smitteverntiltak. Omfattende vaksinerings av den norske befolkningen beskytter i stor grad mot alvorlig sykdomsforløp, men så ikke ut til å begrense spredningen av den nye virusvarianten. Risikoen for overbelastning av helsevesenet økte fordi svært mange kunne bli smittet samtidig, og det var usikkerhet om i hvilken grad omikronvarianten kunne gi alvorlig sykdom. Smitteverntiltakene har bidratt til å dempe smittepredningen, slik at belastningen på helsevesenet kunne dempes og strekkes mer ut i tid. Situasjonen er nå noe mer avklart enn midt i desember, og regjeringen har besluttet at smitteverntiltakene kan justeres slik at de ikke i samme grad demper den økonomiske aktiviteten.

Aktiviteten i norsk økonomi tok seg raskt opp gjennom fjoråret etter hvert som smitteverntiltakene ble avviklet. Før smitteverntiltakene på nytt ble strammet inn i desember, var aktiviteten i norsk økonomi langt på vei tilbake til det normale, sysselsettingen var kommet opp på et høyere nivå enn før pandemien, de aller fleste permitterte var tilbake i jobb, og det var sterk vekst i norsk økonomi. Det var derfor lagt opp til å avvikle de aller fleste av de midlertidige økonomiske tiltakene i løpet av annet halvår i fjor og dermed en normalisering av finanspolitikken. Gjeninnføringen av inngripende smitteverntiltak i desember har skjøvet denne normaliseringen lenger ut i tid.

Vi gikk inn i 2022 med lavere aktivitet i de bransjene som rammes særlig av smitteverntiltakene, herunder overnattings- og serveringsvirksomhet, kultur og underholdning og deler av

transportsektoren. Dette var bakgrunnen for at regjeringen fant det nødvendig å gjeninnføre og forlenge økonomiske koronatiltak for å kompensere arbeidstakere, bedrifter og andre for bortfall av inntekter som følge av inngripende smitteverntiltak. Denne proposisjonen gir en samlet fremstilling av tiltakene for å dempe de økonomiske virkningene av de inngripende smitteverntiltakene, både de som allerede er vedtatt og de som foreslås i denne proposisjonen:

- Overfor *husholdninger* forlenges de ekstraordinære tiltakene for inntektssikring til permitterte, arbeidsledige, selvstendige, frilansere og lærlinger. Det innføres en ny lønnsstøtteordning som gjør at arbeidstakere som ellers ville blitt permittert, kan fortsette i jobb. Utvidelsen av sykepengeordningen for fravær pga. covid-19 forlenges, og antallet omsorgsdager fordobles.
- Overfor *næringslivet* vil den midlertidige lønnsstøtteordningen gjøre at mange virksomheter som er særlig hardt rammet av innstrammingen i smitteverntiltakene, kan velge å beholde medarbeiderne på jobb fremfor å permittere. Videre forlenges den nasjonale kompensasjonsordningen, og den kommunale kompensasjonsordningen for lokale virksomheter utvides. Folketrygden skal dekke sykefravær fra og med sjettede dag ved covid-19-relatert fravær. Garantiordningen for banklån til bedrifter gjeninnføres, og det innføres en ny utsettelsesordning for skatte- og avgiftsinnbetalinger.
- Innen *kultur, idrett og frivillighet* forlenges eller gjeninnføres de støtteordningene vi har hatt tidligere under pandemien.
- Overfor *samfunnskritiske sektorer* foreslås nødvendige bevilgninger til helsesektoren og til Nav for at de skal kunne håndtere konsekvensene av pandemien også i 2022. Bevilgningene til innkjøp av tester og vaksiner mot covid-19 og til drift av vaksinasjonsprogrammet foreslås økt kraftig.
- Innen *samferdsel* kompenseres fylkeskommunene for reduserte inntekter fra kollektivtransport, og kompensasjonsordningene for togselskaper, kommersielle buss- og båtruter og for flyselskaper til drift av FOT-ruter for-

lenges. Gjeninnføring av flypassasjeravgiften foreslås utsatt.

- Overfor *sårbare grupper* innføres en tiltakspakke for barn og unge, og det foreslås økt bevilgning for å bidra til å opprettholde studieprogresjon for studenter. I tillegg foreslås midler til forebyggende tiltak rettet mot psykisk helse hos studenter.

Norge har gode velferdsordninger med omfattende inntektssikring i forbindelse med ledighet, sykdom og omsorg for barn. I tillegg blir skatteinnbetalingene mindre når inntektene for personer og bedrifter faller. Både inntektssikringsordningene og skattesystemet bidrar til at staten dekker mye av inntektsbortfallet i privat sektor ved et økonomisk tilbakeslag. Sammen med de omfattende ekstraordinære tiltakene som nå forlenges eller gjeninnføres, vil staten kompensere for store deler av inntektsbortfallet i privat sektor. Den nye lønnsstøtteordningen vil i tillegg bidra til at arbeidstakerne i større grad kan bli værende i jobb, i stedet for å bli permittert i den perioden med særlig strenge smitteverntiltak vi nå har vært gjennom. Ordningen foreslås å gjelde for desember og januar, og i en nedskalert versjon for februar. Tiltakene bidrar til økonomisk trygghet for den enkelte, og til å begrense tap av arbeidsplasser.

De økonomiske krisetiltakene er midlertidige og skal fases ut etter hvert som smitteverntiltakene trappes ned. Økonomiske tiltak som støtter bedrifter og personer som ikke er i aktivitet, kan gi svært uheldige virkninger om de opprettholdes lenge. Etter hvert som smitteverntiltakene lettes på og oppgangen i økonomien på nytt får feste, må slike tiltak avvikles. Erfaringen så langt under pandemien er at aktiviteten kommer raskt tilbake i de fleste sektorer når smitteverntiltakene trappes ned.

I løpet av desember og så langt i januar har vi fått mer erfaring med hvordan den nye virusvarianten ser ut til å påvirke sykdomsforløp og belastningen på helsevesenet. I den situasjonen vi nå står, kan det ikke understrekes sterkt nok hvor viktig det er at alle følger vaksinasjonsanbefalingene. Det gir mindre risiko for et alvorlig sykdomsforløp, samtidig som belastningen på helsevesenet reduseres, slik at vi raskere kan trappe ned smitteverntiltakene.

Tiltak for å skjerme mot ekstraordinært høye strømpriser

Denne proposisjonen oppsummerer også tiltakene regjeringen varslet i desember for å

skjerme for høye strømpriser. Situasjonen i kraftmarkedet er ekstraordinær, både i Norge og i landene rundt oss. Strømprisen har gjennom høsten 2021 økt til svært høye nivåer og gitt en betydelig økning i husholdningenes strømutfgifter. Med en fornybar og væravhengig kraftforsyning og et temperaturavhengig forbruk av kraft, har vi erfaring med prisvariasjoner i de norske strømprisene fra år til år og mellom sesonger og uker. En tettere integrering i det europeiske strømforsyningsnettet gjør at faktorer som gasspriser og CO₂-priser i det europeiske kvotesystemet er blitt viktigere for prisdannelsen. Det ekstraordinære i dagens situasjon er at både de tradisjonelle og de nyere faktorene som på ulike måter påvirker den norske strømprisen, alle har trukket i retning av økte priser, til nivåer vi aldri tidligere har sett. Videre ventes strømprisene å holde seg høye over en lengre periode. Begrensninger i overføringskapasiteten mellom sørlige og nordlige deler av Norge har gitt et stort skille mellom strømprisen i ulike prisområder sør og nord i landet.

Regjeringen presenterte den 11. desember omfattende tiltak for at norske husholdninger skal få hjelp til å håndtere de rekordhøye strømprisene, og den ble enig med SV i Stortinget om enkelte endringer.

Regjeringen foreslår nå å øke strømstøtten ytterligere. Det viktigste tiltaket er en ny midlertidig stønadsordning for husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter. Med forslaget i denne proposisjonen innebærer ordningen at staten for månedene januar–mars 2022 dekker 80 pst. av strømprisen (spotprisen) som overstiger 70 øre per kWt i gjennomsnitt i måneden i prisområdet husholdningen tilhører. I desember 2021 var dekningen 55 pst. Dette gjelder forbruk opp til 5 000 kWt per måned. Ordningen omfatter ikke fritidsboliger. Det fremmes også forslag om tilleggslån og -stipend gjennom Lånekassen til studenter som har høye strømutfgifter. I tillegg har Stortinget vedtatt å redusere el-avgiften, særlig i månedene januar–mars. Stortinget har også vedtatt økte bevilgninger til bostøtte, til økt rammetilskudd til kommunene for å dekke økt utbetaling av sosialhjelp, og til ENØK-tiltak gjennom Enova. Regjeringen arbeider med å avklare spørsmål ved utvidelse av strømstøttestøtten for husholdninger til også å gjelde landbruk og sameier/borettslag/aksjeleiligheter som har fellesmålt husholdningsforbruk. Regjeringen vil også komme tilbake med forslag om en midlertidig tilskuddsordning for delvis dekning av merkostnader til elektrisk kraft i veksthusnæringen, i tråd med det som tidligere er varslet.

1.2 Økonomiske utsikter

Det går godt i norsk økonomi, men økt smitte og en ny runde med strenge smitteverntiltak fra desember bidrar til at oppgangen skyves noe ut i tid. Høye strømpriser trekker i samme retning. Strenge smitteverntiltak rammer særlig bedrifter innen overnatting og servering, kultur og underholdning, og deler av transportsektoren. Det er fortsatt utsikter til høy økonomisk vekst og lav ledighet i 2022, selv om aktiviteten dempes noe i starten av året, og usikkerheten knyttet til den videre utviklingen av pandemien består. Kraftfulle økonomiske tiltak, sammen med nylige lettelsener i smitteverntiltakene, bidrar til å dempe de negative utslagene på norsk økonomi.

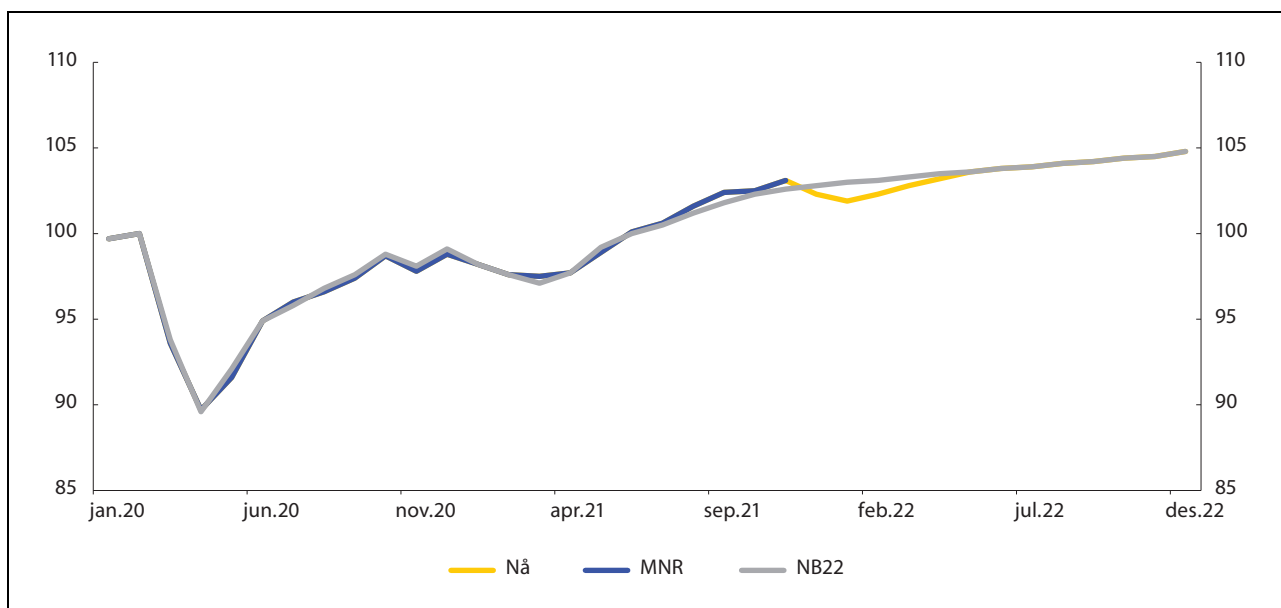
Inntil starten av desember var utviklingen i norsk økonomi bedre enn lagt til grunn i nasjonalbudsjettet. Verdiskapingen og sysselsettingen hadde tatt seg raskere opp enn ventet, og ledigheten hadde kommet raskere ned. Selv innen kultur og underholdning, en av næringene som er blitt særlig hardt rammet av pandemien, var aktiviteten i november høyere enn før pandemien.

Leveringsproblemer og knapphet på arbeidskraft bidrar fortsatt til å begrense aktiviteten i enkelte næringer. Selv om den underliggende inflasjonen har vært lavere enn inflasjonsmålet siden sist sommer, er det tegn til økt pris- og lønnspress. Internasjonalt er det fortsatt stigende bekymring for økende inflasjonstall. Fortsatt antar

man at en betydelig grad av dette skyldes midlertidige flaskehalseffekter. Det er samtidig en risiko for at de økonomiske krisetiltakene kan bidra til lønns- og prispress og dermed rentestigning etter hvert som smitteverntiltakene fases ut. Det er derfor viktig at de økonomiske tiltakene avvikles raskt når smitte- og helsesituasjonen tillater det. Regjeringen følger situasjonen nøye.

Høy smitte og de strenge smitteverntiltakene som ble innført i desember, bidrar til å forsinke oppgangen i norsk økonomi, se figur 1.1. I løpet av pandemien har vi sett at aktiviteten i økonomien tar seg raskt opp igjen når smitteverntiltak trappes ned. Hver måned med smitteverntiltak som den siste måneden, kan anslås å trekke ned veksten i økonomien med 0,2 prosentenheter i 2022. Basert på regjeringens beslutning denne uken om justering av smitteverntiltakene slik at de blir noe mindre inngripende og at strømprisene utvikler seg i henhold til terminmarkedet, kan veksten i fastlands-BNP anslås til 3,4 pst. i 2022. Det er 0,4 prosentenheter lavere enn lagt til grunn i nasjonalbudsjettet, men innebærer likevel at aktiviteten i norsk økonomi allerede i vår vil være tilbake på banen fra nasjonalbudsjettet. Uten kraftfulle økonomiske tiltak hadde utslagene i økonomien blitt større.

Iverksettelse av smitteverntiltakene førte til en markert oppgang i antallet permitteringsvarsler og søknader om dagpenger. I uke 50 ble det registrert varsler om permitteringer som berørte om

Figur 1.1 BNP for Fastlands-Norge. Indeks. Februar 2020=100. Månedlig nasjonalregnskap (MNR) for januar 2020-november 2021, deretter forutsetninger på ulike tidspunkter, henholdsvis nå og i Nasjonalbudsjettet 2022

Kilder: SSB og Finansdepartementet.

lag 15 000 arbeidstakere. I løpet av samme uke ble det samtidig registrert om lag 10 000 søknader om dagpenger. I de påfølgende ukene har både permitteringsvarsler og søknader om dagpenger gått kraftig ned. Vi antar at lønnsstøtteordningen har bidratt til at mange virksomheter som er særlig påvirket av smitteverntiltakene, har beholdt arbeidstakere i jobb med lønnsstøtte fremfor å permittere.

Den registrerte arbeidsledigheten økte noe etter innføringen av strengere smitteverntiltak i midten av desember. Den 11. januar var det registrert 125 900 arbeidssøkere i alt, 10 700 flere enn før ledigheten begynte å øke i midten av desember. Nesten hele økningen skyldes flere permitterte, særlig blant yrker tilknyttet reiseliv, uteliv, transport og service. Den sterke bedringen i arbeidsmarkedet i fjor høst trekker i retning av at sysselsettingsveksten i år kan bli høyere og den registrerte ledigheten lavere enn lagt til grunn i nasjonalbudsjettet. Det er da også tatt hensyn til at lønnsstøtteordningen vil bidra til å dempe oppgangen i ledigheten de første månedene i år.

Smitteverntiltakene rammer i hovedsak tjenesteytende næringer som samler mange, herunder hoteller, restauranter, kulturarrangementer, kinoer og konsertarrangører. For andre deler av norsk økonomi kan strenge smitteverntiltak gå sammen med høyere aktivitet. Tidligere under pandemien har vi sett at inngripende smitteverntiltak har bidratt til en vridning av det private forbruket fra tjenester til varer og fra utland til innland, noe som har gitt høy aktivitet i varehandelen. Netthandel blir også mer populært når smitten øker og strenge smitteverntiltak innføres. Dette mønsteret ser vi igjen i tallene for korttransaksjoner og fra Vipps.

Regjeringen har foreslått en ordning for strømstøtte som vil bidra til å dempe utslaget av økte elektrisitetspriser i husholdningenes strømavgifter i månedene desember–mars, jf. omtale i avsnitt 1.1. Basert på terminpriser for kraft i det nordiske markedet fra begynnelsen av januar, kan den isolerte effekten av høyere strømpriser i 2022 på husholdningenes disponible realinntekt i 2022 likevel anslås til om lag -0,5 pst., sammenlignet med nasjonalbudsjettet.

Vi går inn i 2022 med langt høyere konsumpriser enn lagt til grunn i nasjonalbudsjettet. Konsumprisene (KPI) i desember lå 5,3 pst. høyere enn samme måned i fjor, der SSB har tatt hensyn til virkningen av strømstøtteordningen. Den høye inflasjonen må særlig ses i sammenheng med en markert oppgang i strømprisene i Sør-Norge, som i desember hadde kommet opp på rekordhøye

177 øre per kilowatttime før avgifter. I Nord-Norge var tilsvarende pris rundt 60 øre. Terminmarkedet tyder nå på et mindre fall i elektrisitetsprisene i 2022 enn det gjorde i fjor høst.

Samlet sett trekker utviklingen i elektrisitetsprisene i retning av at KPI-veksten i 2022 blir klart høyere enn anslaget på 1,3 pst i nasjonalbudsjettet. Det vil isolert sett bidra til å dempe den anslåtte veksten i husholdningenes forbruk. Hva den samlede effekten på det private forbruket blir, er usikkert. Etter to år med historisk høy sparing har husholdningene bygget opp buffere som de kan tære på i møte med høyere konsumprisvekst.

Hos flere av våre viktigste handelspartnere har konsumprisveksten de siste månedene kommet opp på svært høye nivåer. I USA er inflasjonen nå 7 pst. og den er nær 5 pst. i Storbritannia og i euroområdet. Inflasjonen ute ventes nå å avta senere og mer gradvis enn lagt til grunn i nasjonalbudsjettet, og usikkerheten om den videre utviklingen har steget siden nasjonalbudsjettet. Mange sentralbanker signaliserer at de trolig vil stramme inn noe tidligere enn de så for seg i høst. Norges Bank hevet renten i desember, i tråd med sin kommunikasjon gjennom året. Banken begrunnet rentehevingen med at når smitten etter hvert avtar og tiltakene lettes på, vil den økonomiske oppgangen trolig fortsette. Samtidig ventet de at stigende lønnsvekst og høyere prisvekst på varene vi importerer ville løfte den underliggende inflasjonen fremover. Hensynet til å stabilisere inflasjonen rundt målet på noe sikt tilsier ifølge banken at styringsrenten gradvis økes mot et mer normalt nivå.

Dersom prispresset internasjonalt viser seg mer standhaftig enn ventet, og pengepolitikken i toneangivende land må strammes inn kraftigere og raskere, vil det kunne hemme den internasjonale økonomiske veksten og skape uro i finansmarkedene.

Den økonomiske aktiviteten hos våre handelspartnere har fortsatt i et godt tempo gjennom høsten, men bremses nå av det pågående smitteutbruddet. Omikron er dominerende i flere land, og daglige smittetall har aldri vært høyere. Flere land har gjeninnført inngripende smitteverntiltak som begrenser økonomisk aktivitet, spesielt i tjenestesektoren. Erfaringene fra tidligere smitteutbrudd er likevel at aktiviteten tar seg raskt opp når smitten avtar og tiltakene lettes på, og den pågående smittebølgen ventes fortsatt å kun gi et midlertidig tilbakeslag i den sterke internasjonale konjunkturoppgangen. Det er likevel stor usikkerhet, både knyttet til virusutviklingen og til den økonomiske effekten av nye nedstengninger.

Hvis pandemiens forløp skulle tvinge frem langvarige smitteverntiltak, enten her hjemme eller ute, vil den negative effekten på økonomien bli større enn antydningene i denne proposisjonen. På den annen side kan oppdemmet etterspørsel i husholdningene, reflektert i svært høy sparing, bidra til at forbruksveksten når nye høyder når smitteverntiltakene først blir opphevet.

1.3 Oppsummering av forslagene i proposisjonen

Regjeringen legger i denne proposisjonen frem forslag om omfattende økonomiske tiltak i møte med pandemien på til sammen 20,2 mrd. kroner. Forutsetningene har på flere områder endret seg etter at statsbudsjettet og tilleggsnummeret for 2022 ble lagt frem i fjor høst. Tiltakene har sammenheng med innstramningene i smitteverntiltakene som ble innført i desember, med sterke og umiddelbare konsekvenser for mange arbeidstakere, deler av næringslivet og kulturlivet.

Regjeringen legger også frem forslag for å skjerme mot høye strømpriser, til sammen 3,6 mrd. kroner, jf. nærmere omtale sist i dette avsnittet.

Tiltak overfor husholdninger

Regjeringen har tidligere i år foreslått å forlenge de ekstraordinære tiltakene for inntektssikring til permitterte, arbeidsledige, selvstendige, frilansere og lærlinger, jf. Prop. 48 LS (2021–2022). Dette omfatter også utvidelse av den midlertidige sykepengeordningen for fravær pga. covid-19 og dobling av antall omsorgsdager. De samlede kostnadene ved endringene som ble foreslått i Prop. 48 LS, anslås til 2,2 mrd. kroner, hvorav 1,8 mrd. kroner er rettet mot husholdningene.

Det foreslås i denne proposisjonen å innføre en ny midlertidig lønnsstøtteordning som gjør at mange arbeidstakere som ellers ville blitt permittert, kan fortsette i jobb. Ordningen er nærmere omtalt nedenfor.

Tiltak overfor næringslivet

Regjeringen foreslår en midlertidig lønnsstøtteordning rettet mot bedrifter som er hardt rammet av nasjonale smitteverntiltak. Formålet er å etablere en tidsavgrenset, kortvarig støtteordning som bidrar til at foretak unngår å permittere eller si opp ansatte på grunn av omsetningsfall som følge av bestemte nasjonale smitteverntiltak som ble innført

i desember 2021, blant annet skjenkestopp og strenge antallsbegrensninger på offentlige arrangementer. Den nye ordningen skal legge til rette for at de ansatte kan stå i arbeid, herunder drive kompetansebyggende aktivitet, i en kort periode inntil aktiviteten tar seg opp igjen. Ordningen ble presentert kort tid etter at de mest inngripende smitteverntiltakene ble innført. Lønnsstøtteordningen foreslås for desember og januar, og i en noe nedskalert variant for februar. Utgiftene til ordningen anslås til 4 mrd. kroner. Det vises til nærmere omtale i Prop. 47 L (2021–2022) *Lov om lønnsstøtte*.

Regjeringen foreslår også å bevilge 900 mill. kroner til gjeninnføring av den nasjonale kompensasjonsordningen for næringslivet, med enkelte justeringer. Ordningen kompenserer for deler av bedriftenes faste kostnader ved stort omsetningsfall som følge av pandemien, og det foreslås også at ordningen for støtte til tapt varelager gjeninnføres. Også kompensasjonsordningen foreslås med en varighet ut februar. Ordningene kan ha negative konsekvenser for omstillingsevnen i næringslivet og mobiliteten i arbeidsmarkedet, og det er viktig at de ikke varer lenger enn nødvendig, jf. også omtale i avsnitt 1.6 og drøfting om samspillet mellom kompensasjonsordningen og lønnsstøtteordningen i Prop. 47 L (2021–2022).

Regjeringen foreslår at den kommunale kompensasjonsordningen for lokale virksomheter forlenges, og at det bevilges 500 mill. kroner mer til ordningen. Stortinget vedtok tilsvarende økning i ordningen mot slutten av 2021, og midlene er allerede utbetalt til kommunene. Ordningen gjør blant annet at kommunene kan støtte bedrifter som rammes av smitteverntiltakene, men som av ulike grunner faller utenfor andre støtteordninger.

Regjeringen har tidligere i år foreslått at folketrygden skal dekke kostnadene ved sykefravær fra sjettedag ved covid-19-relatert fravær, jf. Prop. 48 LS (2021–2022).

De øvrige forslagene i denne proposisjonen overfor næringslivet gjelder følgende:

- Regjeringen foreslår at det etableres en ny midlertidig utsettelsesordning for skatte- og avgiftskrav som forfaller i perioden mellom 1. januar 2022 og 31. mars 2022. På usikkert grunnlag anslås et samlet provenytap på 200 mill. kroner i 2022.
- Garantiordningen for banklån til bedrifter er gjeninnført. I likhet med mulighet for utsatte skatte- og avgiftsinnbetalinger vil det kunne gi et bidrag til bedrifter som midlertidig opplever likviditetsproblemer.
- Ordningene med treparts bransjeprogram og andre tiltak innenfor Kompetanseprogrammet

oppskaleres med om lag 50 mill. kroner innenfor gjeldende bevilgning.

- Støtteordningen for store publikumsåpne arrangementer foreslås gjeninnført for perioden desember 2021 til juni 2022. Det foreslås en bevilgning på 85 mill. kroner.

Tiltak overfor kultur, idrett og frivillighet

Regjeringen foreslår omfattende kompenserende tiltak overfor kultur, idrett og frivillighet. De inn- og utgripende smitteverntiltakene setter begrensninger for gjennomføring av og deltakelse i offentlige arrangementer og får store konsekvenser for sektoren. Regjeringen foreslår derfor forlengelse og gjeninnføring av støtteordninger som har vært i virke tidligere i pandemien. Samtidig foreslår regjeringen endringer i ordningene for å gjøre dem bedre tilpasset den gjeldende situasjonen.

Ordningene gir økt trygghet til de som planlegger arrangementer til tross for usikkerhet om det videre forløpet for pandemien og smitteverntiltakene. For å gi nødvendig forutsigbarhet foreslås det at flere av ordningene får en varighet for hele første halvår. Behovet for, og bruken av, ordningene vil avhenge av varigheten for smitteverntiltakene som begrenser aktiviteten i sektoren.

Bevilgningsforslagene i denne proposisjonen overfor kultur, idrett og frivillighet gjelder følgende:

- Kompensasjonsordningen for kultursektoren foreslås forlenget ut første halvår 2022. Regjeringen foreslår også endringer i gjeldende ordning blant annet for å bedre ta hensyn til at mange av aktørene baserer seg på en sesongøkonomi. Regjeringen foreslår en budsjett-ramme på 400 mill. kroner til ordningen.
- Stimuleringsordningen for kultursektoren foreslås gjeninnført med virkning for arrangementer fra og med 8. desember 2021 til 31. mars 2022. Budsjett-rammen for perioden foreslås satt til 300 mill. kroner.
- Det foreslås 300 mill. kroner i økt bevilgning til etablerte ordninger for kultursektoren, herunder ordninger i Kulturfondet, Fond for lyd og bilde og Norsk filminstitutt m.fl. Formålet er å gi støtte til aktører, herunder blant annet rettighetshavere, komponister, billedkunstnere og filmprodusenter, som faller utenfor ordningene som er innrettet mot arrangørleddet
- Regjeringen foreslår 100 mill. kroner til fordeling på musikk- og scenekunstinstitusjoner og museer der mer enn 60 pst. av inntektene er basert på offentlige tilskudd. Disse institusjonene er ikke berettiget støtte fra de midlerti-

dige arrangementsordningene. Støtte gjelder for første kvartal 2022.

- Ordningene for frivillighet og idrett foreslås videreført i første halvår 2021. Dekningsgraden for avlyste arrangementer foreslås økt fra 50 til 70 pst., tilsvarende det som gjelder dersom aktiviteten eller arrangementet gjennomføres helt eller delvis. Budsjett-rammen foreslås satt til 600 mill. kroner.

Tiltak overfor sårbare grupper

Pandemien og strenge smitteverntiltak rammer mange sårbare barn og unge ekstra hardt. Regjeringen foreslår derfor en styrket innsats overfor denne gruppen. Forslagene kommer på toppen av den økte satsingen på barn og unges psykiske helse i statsbudsjettet for 2022. Se for øvrig omtale i kapittel 2 under Barne- og familiedepartementet.

Også overfor studenter foreslår regjeringen økte midler for å bidra til å opprettholde studieprogresjon og for å støtte psykososiale tiltak. Regjeringen foreslår videre en ny integreringspakke, for å bøte på at integreringsarbeidet vanskeligjøres av inn- og utgripende smitteverntiltak.

De største bevilgningsforslagene overfor sårbare barn og unge, studenter og innvandrere omfatter:

- Forslag om 100 mill. kroner til fagskoler, høyskoler og universiteter for å bidra til å opprettholde studieprogresjonen til studentene. Tiltaket skal bidra til at studentene får god og faglig oppfølging, slik at de kan opprettholde progresjonen og hindre frafall i utdanningsløpet.
- En tiltakspakke for barn og unge på til sammen 78 mill. kroner. Blant annet foreslår regjeringen å videreføre stimuleringsprogrammet for frivilligheten samt å gi økt bevilgning til Røde Kors sin hjelpetelefon *Kors på Halsen*, Mental helse sin hjelpetelefon *Foreldresupport* og *Alarmtelefonen for barn og unge*. Det foreslås også økt bevilgning til tilskuddsordningen til tiltak for å forebygge vold og overgrep, til digitale arrangementer og tiltak rettet mot særlig sårbare grupper i regi av tros- og livssynsamfunnene, samt til informasjonstiltak for unge.
- En ny integreringspakke på til sammen 79 mill. kroner som dekker en midlertidig utvidelse av introduksjonsprogram og norskopplæring for deltakere som går ut av programmene første kvartal 2022, og økte midler til informasjonstiltak i kommunene og fra frivillige organisasjoner.
- Forslag om 40 mill. kroner til forebyggende tiltak for studenters psykiske helse. Midlene skal

gå til studentsamskipnadene, som, i samarbeid med studentene, skal vurdere hvilke lokale tiltak og aktiviteter som kan bidra til psykososial oppfølging og god psykisk helse blant studentene ved fagskoler, høyskoler og universiteter.

Tiltak overfor transportsektoren

Smitteverntiltakene gir reduksjon i antall reisende med kollektivtransport. Det gjelder både daglige reiser med buss og bane og jobb- og fritidsreiser med fly og tog. Når smitteverntiltakene igjen lettes på, er det grunn til å tro at passasjertallene tar seg raskt opp igjen, selv om det må forventes at nivået kan ligge noe lavere enn før pandemien. Tiltakene foreslås derfor å vare ut første kvartal 2022. Bevilgningsforslagene knyttet til transport omfatter følgende:

- Kompensasjonsordningen gjennom tilleggsavtaler med økt vederlag for togselskaper forlenges ut første kvartal, med 800 mill. kroner i foreslått ramme.
- Kompensasjon til fylkeskommunal kollektivtransport på til sammen 600 mill. kroner for første kvartal, utover de 250 mill. kroner som allerede er bevilget.
- Det foreslås 100 mill. kroner i merkompensasjon til flyselskaper som opererer på såkalte FOT-ruter (flyruter som er omfattet av den faste ordningen med statlig kjøp av ruter). Midlene vil gå til å dekke differansen mellom reduserte inntekter og reduserte utgifter for FOT-ruteoperatørene i første kvartal. Dersom samfunnskritiske flyruter som i dag drives på kommersielle vilkår, får et vesentlig svekket rutetilbud eller midlertidig blir lagt ned som følge av regjeringens nye smitteverntiltak, vil regjeringen også vurdere et midlertidig minstetilbudskjøp på disse rutene. Kompensasjonsordningen for kommersielle buss- og båt-ruter forlenges ut første kvartal, med 50 mill. kroner i foreslått ramme.
- Flypassasjeravgiften er i statsbudsjettet for 2022 gjeninnført fra 1. januar. Regjeringen foreslår nå at gjeninnføringen utsettes til 1. juli. Dette vil kunne avhjelpe situasjonen for luftfartsnæringen, som opplever nedgang i reiseaktiviteten.

Tiltak innenfor helse

Utgifter til vaksiner, legemidler og testing er nå ventet å være vesentlig høyere enn lagt til grunn i statsbudsjettet. Regjeringen foreslår derfor vesentlige bevilgningsøkninger til disse formål-

ene. Ikke minst gjelder det innkjøp av testutstyr. For at samfunnet kan være mest mulig fungerende og åpent, er testing et sentralt virkemiddel.

Høyt smittepress og mange innlagte medfører økte kostnader for helseforetakene. Det er også behov for økte bevilgninger for å opprettholde høy beredskap i den sentrale helseforvaltningen for å kunne håndtere pandemien fremover. Det er videre behov for å iverksette tiltak nå som setter oss bedre i stand til å håndtere kapasitetsutfordringene som pandemien har synliggjort på lengre sikt.

De største bevilgningsforslagene innen helse omfatter følgende:

- 1 500 mill. kroner til innkjøp av vaksiner og til vaksinasjon.
- 5 000 mill. kroner til innkjøp av selvtester og 150 mill. kroner til teststasjoner på grensen.
- 700 mill. kroner til innkjøp av legemidler mot covid-19 og 200 mill. kroner til beredskapslager for smittevernutstyr.
- 1 500 mill. kroner til de regionale helseforetakene som en engangsbevilgning for å dekke økte kostnader i 2022.
- 306 mill. kroner som en midlertidig økning til å dekke kostnader forbundet med merarbeid og økt beredskap i Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Statens legemiddelverk i 2022.
- For å øke kapasiteten i allmennelegetjenesten foreslås det 50 mill. kroner til utvidelser i refusjonsordningen for fastleger. Det foreslås også 20 mill. kroner for å forlenge ordningen med praksiskompensasjon til fastleger.
- Regjeringen vil opprette 500 nye varige studie-plasser i sykepleierutdanningen. Det foreslås også økt bevilgning til flere utdanningsstillinger i de regionale helseforetakene.
- Det foreslås å midlertidig oppheve inntekts-grensen ved behovsprøving av stipend for studentgrupper som jobber i helse- og omsorgssektoren eller i barnehage- og skole-sektoren under pandemien i 2022.

Tiltak for å skjerme mot ekstraordinært høye strømpriser

Regjeringen har varslet flere tiltak for å skjerme mot høye strømpriser. I denne proposisjonen fremmes følgende forslag:

- Endring i den midlertidige stønadsordningen for husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter, slik at staten for månedene januar–mars dekker 80 pst. av strømprisen (spotprisen) som overstiger 70 øre per kWh i

gjennomsnitt i måneden i prisområdet husholdningen tilhører. Dekningen i desember var 55 pst. Ordningen gjelder månedlig strømforbruk opp til 5000 kWt. Kostnaden ved utvidelsen, i tillegg til oppdatert anslag for strømprisen, anslås til 3,4 mrd. kroner.

- Et tilleggs lån gjennom Lånekassen til studenter som har høye strømutfgifter. Forslaget medfører 196 mill. kroner i økte utfgifter.

Tidligere er følgende tiltak vedtatt:

- Den midlertidige stønadsordningen til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter, på til sammen 5,5 mrd. kroner.
- Redusert el-avgift, særlig i månedene januar-mars, på til sammen 2,6 mrd. kroner bokført og 2,9 mrd. kroner påløpt.
- Økt bostøtte i månedene januar til mars, på til sammen 851 mill. kroner
- 300 mill. kroner til kommunene for å dekke økt utbetaling av sosialhjelp
- 100 mill. kroner til ENØK-tiltak gjennom Enova.

Regjeringen arbeider med å avklare spørsmål ved å utvide den midlertidige strømstønsordningen for husholdninger til også å gjelde landbruk og borettslag/sameier/aksjeleiligheter som har fellesmålt husholdningsforbruk. I tillegg har regjeringen varslet en midlertidig tilskuddsordning for delvis dekning av merkostnader til elektrisk kraft i veksthusnæringen. Regjeringen vil komme tilbake med konkret forslag til innretning på en slik ordning.

Totalt utfgjør tiltakene som er vedtatt eller foreslått for å skjerme mot høye strømutfgifter, nær 13 mrd. kroner i 2022 (bokført), hvorav 10,2 mrd. kroner er vedtatt eller foreslått etter saldert budsjett.

1.4 Hovedtall for budsjettets stilling

Koronapandemien har løftet oljepengebruken og offentlige utfgifter de to siste årene til historisk høye nivåer. Finanspolitikken har vært brukt aktivt for å dempe nedgangen vi har vært gjennom. Tilsvarende må den holde igjen når økonomien går godt. Nå kan vi stå overfor en situasjon hvor vi stimulerer sektorer som midlertidig er hardt rammet av smitteverntiltak, samtidig som inflasjonen kan bite seg fast. Det gjør det ekstra viktig med rask avvikling av de økonomiske koronatiltakene når smitteverntiltakene ikke lenger gjør dem nødvendige.

Da det opprinnelige budsjettforslaget for 2022 ble lagt frem av Solberg-regjeringen i Prop. 1 S (2021–2022) i fjor høst, hadde aktiviteten i norsk økonomi tatt seg raskt opp etter hvert som smitteverntiltakene ble avviklet, og aktiviteten var langt på vei tilbake til det normale. Det var derfor lagt opp til å avvikle de aller fleste av de midlertidige økonomiske tiltakene i løpet av annet halvår i fjor og en normalisering av finanspolitikken.

Med bakgrunn i de økonomiske utsiktene la Støre-regjeringen i sitt tilleggsnummer til statsbudsjettet til grunn den samme oljepengebruken som i det opprinnelige budsjettforslaget. Regjeringens mål har vært at vanlige folk skal merke at det er en ny regjering allerede i det første budsjettet, som har tydelige hovedprioriteringer: *Muligheter i hele landet, flere i jobb i et tryggere arbeidsmarked, bedre fordeling og mer rettferdig klimapolitikk*. Prioriteringene i budsjettet ble finansiert gjennom omprioriteringer på utfgiftssiden og økte inntekter. Også i budsjettforliket med SV ble oljepengebruken holdt uendret. Oljepengebruken, målt ved det strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskuddet, ble dermed liggende på 322,4 mrd. kroner i Saldert budsjett 2022, se tabell 1.1.

Den nye virusvarianten omikron og smitteoppblomstringen medførte behov for nye inngripende smitteverntiltak i desember. Regjeringen har foreslått omfattende midlertidige økonomiske tiltak for å motvirke de negative virkningene på økonomien av smitteverntiltakene. I tillegg har regjeringen foreslått betydelige tiltak for å skjerme husholdningene for høye strømpriser. Samlet sett øker den planlagte oljepengebruken i 2022 med 32,7 mrd. kroner. Det er ikke gjort anslagsendringer siden saldert budsjett, slik at den økte oljepengebruken i sin helhet kan tilskrives Stortingets vedtak og regjeringens forslag til nye tiltak fremmet i desember i fjor, tidligere denne måneden og i denne proposisjonen. Av økningen i oljepengebruken er 22,4 mrd. kroner relatert til pandemien og 10,2 mrd. kroner knyttet til tiltak for å skjerme for høye strømpriser. Redusert elavgift med 2,6 mrd. kroner bokført er ikke regnet med i tallet på 10,2 mrd. kroner, siden dette var en del av saldert budsjett. Samlet sett utfgjør tiltak for å skjerme for høye strømpriser nær 13 mrd. kroner.

Økte elektrisitetspriser påvirker også statens inntekter. Ved beregning av strukturelle skatteinntekter er det den underliggende utviklingen som inngår, slik at denne typen midlertidige svingninger i begrenset grad påvirker tallene for oljepengebruken. Også midlertidig bortfall av skatteinntekter, slik situasjonen har vært gjennom

det meste av pandemien, blir håndtert på denne måten. I 2020 og 2021 er det til sammen korrigert for skattebortfall på om lag 30 mrd. kroner. Økt overskudd i Statkraft gir grunnlag for økt utbytte, og dette vil påvirke budsjettene med ett års etter-slep. I stortingsforhandlingene om statsbudsjettet for 2022 i fjor høst ble det lagt til grunn et nytt og høyere anslag for utbytte fra Statkraft som følge av økte strømpriser.

Oljepegebruken, målt det strukturelle oljekorrigerede underskuddet, anslås nå til 10,4 pst. av verdiskapingen i fastlandsøkonomien, opp fra 9,5 pst. i saldert budsjett, og 2,9 pst. av fondskapitalen i Statens pensjonsfond utland ved inngangen av året. Fondsverdien ved inngangen av året var om lag i tråd med det som ble anslått i Nasjonalbudsjettet 2022.

Det oljekorrigerede budsjettunderskuddet anslås å øke med 32,7 mrd. kroner til 332,8 mrd. kroner. Økningen omfatter endringene som følger av Stortingets vedtak i forbindelse med Prop. 45 S (2021–2022) og Prop. 46 S (2021–2022), og forslagene i Prop. 48 LS (2021–2022) og i denne proposisjonen.

De nye koronatiltakene og strømtiltakene gir en markert svekkelse av budsjettet for 2022. De samlede utgiftene til koronatiltak anslås likevel å bli vesentlig lavere i 2022 enn i 2021 fordi varigheiten på tiltakene er begrenset, se avsnitt 1.5. Dette gjenspeiles i at budsjettimpulsen og den reelle, underliggende utgiftsveksten begge er negative i 2022. På grunn av de nye koronatiltakene og strømtiltakene blir imidlertid begge disse størrelsene mindre negative nå enn i saldert budsjett.

Budsjettimpulsen anslås nå til -1,7 pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge, mens anslaget i saldert budsjett var -2,6 pst. Statsbudsjettets underliggende utgiftsvekst i 2022 anslås nå til -1,3 pst., opp fra anslått -3,2 pst. i saldert budsjett.

1.5 Oversikt over økonomiske koronatiltak som er vedtatt eller foreslått i 2022

Omfanget av koronatiltak i Saldert budsjett 2022 var beskjedent sammenlignet med nivået i 2020 og 2021. Dette hadde sammenheng med at utviklingen for pandemien høsten 2021 ga grunnlag for å avvikle de inngripende smitteverntiltakene og fase ut de økonomiske tiltakene. Utgifter i 2022 direkte knyttet til pandemien i saldert budsjett gjaldt blant annet 3,4 mrd. kroner til innkjøp av vaksiner og til drift av vaksinasjonsprogrammet. Det er videre bevilget 1,9 mrd. kroner til forlengelse av ordningen med feriepenger av dag-penger. Gjennom budsjettforliket med SV ble det også bevilget 250 mill. kroner til fylkeskommunene for å dekke mindreinntekter innen kollektivtransport.

I Prop. 48 LS (2021–2022) foreslo regjeringen å forlenge de ekstraordinære tiltakene for inntektssikring til permitterte, arbeidsledige, selvstendige, frilansere og lærlinger. Dette omfattet også utvidelse av sykepengeordningen for fravær pga. covid-19 og dobling av antall omsorgsdager. Samlet ble det fremmet forslag om bevilgningsøkninger på i overkant av 2,2 mrd. kroner.

Tabell 1.1 Nøkkeltall for 2022-budsjettet. Mrd. kroner og prosent

	NB22	Saldert budsjett 2022	2022-budsjettet nå ¹
Oljekorrigert underskudd	300,3	300,1	332,8
Strukturelt oljekorrigert underskudd	322,4	322,4	355,1
Prosent av fondskapitalen	2,6	2,6	2,9
Prosent av trend-BNP Fastlands-Norge	9,5	9,5	10,4
Budsjettimpuls, prosentenheter ²	-2,6	-2,6	-1,7
Reell, underliggende utgiftsvekst (pst.)	-3,4	-3,2	-1,3
Overskudd på statsbudsjettet og i Statens pensjonsfond	210,6	211,2	178,5

¹ Medregnet Stortingets vedtak i forbindelse med Prop. 45 S (2021–2022) og Prop. 46 S (2021–2022), og forslagene i Prop. 48 LS (2021–2022) og i denne proposisjonen. Anslagene fra Nasjonalbudsjettet 2022 ligger fortsatt til grunn for nøkkeltall i 2022-budsjettet.

² Budsjettimpulsen er målt ved endringen i det strukturelle oljekorrigerede underskuddet som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge. Positive tall indikerer at budsjettet virker ekspansivt.

Tabell 1.2 Økonomiske koronatiltak som er vedtatt eller foreslått for 2022. Mrd. 2022-kroner

	Bevilgning 2022 ¹
<i>Tiltak for bedrifter</i>	8,9
Generell kompensasjonsordning for næringslivet	0,9
Luftfart	0,9
Kultur, idrett og frivillighet	1,7
Folketrygden	0,4
Andre tiltak overfor næringslivet	4,9
<i>Tiltak for husholdninger</i>	4,5
Folketrygden	3,8
Utdanning og kompetanse	0,6
Sårbare grupper	0,1
Annet til husholdninger	0,0
<i>Tiltak for sektorer med kritiske samfunnsoppgaver</i>	15,0
Kommunesektoren	1,8
Helsesektoren	12,1
Kollektivtransport	0,9
Annet til kritiske samfunnsoppgaver	0,1
<i>Sum økonomiske tiltak</i>	28,3

¹ Lånetransaksjoner og garantifullmakter mv. er ikke medregnet i tabellen.

Kilde: Finansdepartementet.

I denne proposisjonen fremmes det forslag om en lang rekke tiltak som samlet utgjør 20,2 mrd. kroner. Forslagene er nærmere redegjort for i avsnitt 1.3 og i kap. 2. Samlet er det vedtatt og foreslått 28,3 mrd. kroner i økonomiske koronatiltak i 2022, se tabell 1.2

I tabell 1.3 nedenfor er det oppsummert samlet bevilgning til økonomiske koronatiltak som er vedtatt i 2020 og 2021, og vedtatt og foreslått i 2022-budsjettet til og med denne proposisjonen. Omregnet til 2022-priser utgjør dette samlet 260 mrd. kroner.

Varigheten av tiltakene

De økonomiske tiltakene er foreslått med noe ulik varighet. Behovet vil avhenge av det videre forløpet for pandemien og varigheten for de mest inngripende smitteverntiltakene. Den nye lønnsstøtteordningen gjelder for desember og januar, og en noe nedskalert versjon for februar 2022 i tråd med det som ble varslet da ordningen ble

offentliggjort. Den nasjonale kompensasjonsordningen for næringslivet foreslås også forlenget ut februar. Ordningene kan ha negative konsekvenser for omstillingsevnen i næringslivet og mobiliteten i arbeidsmarkedet, og det er viktig at de ikke varer lenger enn nødvendig, se drøfting av insentiver i Prop. 47 L (2021–2022). Ordningene bør derfor ikke forlenges utover varigheten for de mest inngripende smitteverntiltakene, jf. også omtale i avsnitt 1.6. Også særreglene i dagpenge-regelverket og permitteringsordningen er foreslått med varighet ut februar.

Kompensasjonsordningene rettet mot kollektivtransport, tog og fly foreslås med en varighet ut første kvartal. Når smitteverntiltakene igjen lettes på, er det grunn til å tro at passasjertallene raskt tar seg opp igjen, selv om det må forventes at nivået kan ligge noe under nivået fra før pandemien. Gjeninnføringen av flypassasjeravgiften foreslås utsatt til 1. juli.

Aktiviteten innen kultur, idrett og frivillighet begrenses i stor grad av smitteverntiltak som for

Tabell 1.3 Samlede økonomiske koronatiltak i 2020, 2021 og 2022^{1,2}. Mrd. 2022-kroner

Formål	2020	2021	2022	Totalt
Næringslivet ³	71,2	31,5	7,2	109,9
Husholdninger	19,6	20,8	4,5	44,9
Samfunnskritiske sektorer mv.	42,1	37,3	15,0	94,3
Kultur, idrett og frivillighet ³	5,9	3,7	1,7	11,3
Totalt	138,8	93,3	28,3	260,4

¹ Omfatter vedtatte og foreslåtte tiltak. Lånetransaksjoner og garantifullmakter mv. er ikke medregnet i tabellen.

² Totalbeløpet på 138,8 mrd. kroner for 2020 i 2022-priser tilsvarer 131,3 mrd. kroner i 2020-priser. Totalbeløpet på 93,3 mrd. kroner for 2021 i 2022-priser tilsvarer 91,1 mrd. kroner i 2021-priser.

³ Kategorien «Tiltak for bedrifter» i tabell 1.2 er i denne tabellen delt opp i hhv. «Næringslivet» og «Kultur, idrett og frivillighet».

Kilde: Finansdepartementet.

andre sektorer har mindre betydning. Dette gjelder særlig kontaktreduserende tiltak, som for eksempel antallsbegrensninger, som begrenser aktivitet. Kompensasjonsordningene overfor kultur, idrett og frivillighet skal gi økt trygghet til dem som planlegger arrangementer også litt frem i tid. For å gi nødvendig forutsigbarhet foreslås flere av ordningene med en varighet hele første halvår. Behovet for, og bruken av, ordningene vil avhenge av varigheten for smitteverntiltakene som begrenser aktivitet.

1.6 Den økonomiske håndteringen overfor næringslivet i det videre forløpet av koronapandemien

Koronapandemien har nå vart i snart to år. Vi må ta høyde for at høy smitte og smitteverntiltak vil kunne være en del av hverdagen også en stund fremover. Sammenlignet med tidligere i krisen har befolkningen bedre beskyttelse mot alvorlig sykdom gjennom høy grad av vaksinerings.

Utviklingen og erfaringene vi har gjort gjennom pandemien, påvirker hvordan den bør møtes økonomisk fremover. Den økonomiske aktiviteten reagerer svært raskt på både innstramminger og lettelser i smitteverntiltak. Denne kunnskapen har bidratt til å redusere usikkerheten om den videre utviklingen, både for de som er blitt rammet av smitteverntiltakene, og for økonomien som helhet.

Vi har også erfart hvordan de økonomiske tiltakene virker både hver for seg og sammen. Det er blitt innført mange økonomiske tiltak underveis i krisen, og flere ble varslet gjeninnført tidlig i omikronbølgen. Det er også innført nye, midlertidige tiltak som lønnsstøtteordningen. Mange av

ordningene ser ut til å ha virket etter intensjonen. Det var få bedrifter som gikk konkurs i 2020 sammenlignet med årene før krisen, og nedgangen fortsatte i 2021. Arbeidsledigheten kom godt ned før den siste smittebølgen. Sett i ettertid er det likevel blitt gitt støtte til en del virksomheter som trolig ville klart seg godt uten støtte. Det er også eksempler på at støtteordningene har gitt uheldige utslag, og det har vært rettet kritikk mot at ordningene har gitt rom for høye overskudd, bonus og utbytte.

Jo lenger ut i pandemien vi kommer, desto mer må det kunne legges til grunn at næringsliv, kulturliv og andre selv skal kunne håndtere moderate endringer i smitteverntiltakene. Det innebærer en større aksept for at bedrifter som ikke klarer seg på egen hånd, vil kunne gå konkurs, enn det var tidlig i krisen. Statens rolle som forsikringsinstitusjon bør begrenses til perioder der smitteverntiltakene er særlig strenge og kommer raskt. Ved kraftige innstramminger i smitteverntiltakene vil det trolig være behov for at staten kompenserer de som får vesentlige begrensninger i aktiviteten av smitteverntiltakene, for eksempel knyttet til strenge antallsbegrensninger, skjenkestopp eller yrkesforbud. Ved behov for offentlig støtte bør hovedregelen være at nasjonale støtteordninger forbeholdes inngripende nasjonale smitteverntiltak, mens lokale utfordringer bør håndteres lokalt.

Jo flere ulike tiltak som eksisterer, både ordinære tiltak og krisetiltak, desto mer krevende er det for brukere og forvaltere av ordningene å vurdere hvilke ordninger som er tilgjengelige og samspillet mellom dem.

Det blir stadig mer utfordrende å utforme trefende tiltak når referanseperioden som danner

grunnlag for å måle omsetningsfallet, blir liggende langt tilbake i tid. Ordninger som kompensere med grunnlag i situasjonen langt tilbake i tid, kan bli tilfeldige og hindre nødvendig omstilling og tilpasning. Etter snart to år med pandemi har bedriftene og husholdningene hatt god tid til å omstille seg, og det er også kommet mange nye virksomheter til. Det er nå derfor mindre relevant å kompensere med utgangspunkt i situasjonen før pandemien.

Under pandemien har støttetiltak blitt utviklet raskt. I arbeidet med ordningene er det blant annet blitt lagt vekt på at ekstraordinære tiltak må være målrettede, midlertidige, ha en utløpsdato og inkludere en plan for utfasing og avvikling. Til-

takene må også være praktisk gjennomførbare, de må kunne kontrolleres slik at en unngår misbruk av fellesskapets midler, og de bør innrettes slik at de gir best mulige insentiver til aktivitet og slik at de ikke svekker skattegrunnlaget eller øker statens utgifter på varig basis. Tiltakene må også evalueres og ses i sammenheng. Åpenhet om søknader og utbetalinger har vært viktig underveis for at omgivelsene kan vurdere statsstøtten, og vil også være viktig i evalueringen av ordningene. Åpenhet om ulike støtteordninger er også et bidrag til å sikre at samlet støtte til den enkelte virksomhet avstemmes slik at overkompensasjon kan unngås.

2 Forslag under det enkelte departement

2.1 Kunnskapsdepartementet

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til utdanningsstøtte i 2022. Bevilgningene skal dekke et tilleggslån i Lånekassen som delvis kompensasjon for høye strømoutgifter og ulike tiltak i møte med pandemien.

Regjeringen foreslår også midler til fagskoler, høyskoler og universiteter for å bidra til å opprettholde studieprogresjonen til studentene, og midler til forebyggende tiltak rettet mot den psykiske helsen til studentene.

Kap. 241 Felles tiltak for fagskoler

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Smitteverntiltak ved fagskoler, høyskoler og universiteter innebærer mye digital undervisning og eksamen for studentene. Det at studentene oppholder seg lite på lærestedet og har mye digital undervisning, er krevende for studentene faglig og sosialt. Erfaringene fra pandemien så langt er at det er behov for ekstra tiltak rettet mot studentene. Regjeringen foreslår å bevilge 100 mill. kroner til fagskoler, høyskoler og universiteter for å bidra til å opprettholde studieprogresjonen til studentene. Av disse foreslår regjeringen å bevilge 7 mill. kroner til fagskolene. Målet er at studentene får god oppfølging slik at de kan opprettholde progresjonen og ikke faller fra utdanningene. Fagskolene skal vurdere hvilke tiltak og aktiviteter som best kan sikre faglig oppfølging av studentene.

Innenfor bevilgningen på posten i 2022 vil departementet tildele ytterligere 10 mill. kroner til fagskolene for å bidra til å opprettholde studieprogresjonen til studentene.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 7 mill. kroner.

Kap. 260 Universiteter og høyskoler

Post 50 Statlige universiteter og høyskoler

I 2021 ble det bevilget til sammen 160 mill. kroner til statlige og private universiteter og høyskoler til å

lønne studenter for å følge opp andre studenter faglig og til tiltak for studieprogresjon. Regjeringen foreslår å bevilge 100 mill. kroner til fagskoler, høyskoler og universiteter for faglig oppfølging og for å bidra til å opprettholde studieprogresjonen til studentene, jf. omtale under kap. 241, post 21. Av disse foreslår regjeringen å bevilge 82 mill. kroner til statlige universiteter og høyskoler.

Det er behov for flere kandidater med helse- og sosialfaglig kompetanse. I 2021 hadde om lag 9 pst., eller 13 370 av søkerne, gjennom Samordna opptak, sykepleierutdanning som førstevalg. Regjeringen vil at institusjonene øker opptaket til denne utdanningen mest mulig i 2022 og foreslår å øke opptakskapasiteten tilsvarende 500 studie-plasser fra og med høsten 2022. Institusjonene skal så langt som mulig prioritere videreutdanninger for jordmødre, helsesykepleiere og ABIOK-sykepleiere. I tildelingsbrevene for 2022 er elleve statlige universiteter og høyskoler bedt om å øke opptaket med 200 plasser innenfor gjeldende rammebevilgning. I tillegg foreslår regjeringen nå å bevilge 14,3 mill. kroner til 300 nye studie-plasser fra og med høsten 2022. Midlene vil bli tildelt som fireårige plasser i finansieringskategori D. Fullt opptrappet utgjør det 191,9 mill. kroner fra 2028, inkludert anslag på resultatbasert uttelling. Midlene skal fordeles snarlig mellom statlige og private universiteter og høyskoler. Se også omtale under kap. 2410, post 50 og 72 for tilhørende forslag under Lånekassen.

Samlet foreslår regjeringen å øke bevilgningen med 96,3 mill. kroner.

Post 70 Private høyskoler

Regjeringen foreslår å bevilge 100 mill. kroner til fagskoler, høyskoler og universiteter for faglig oppfølging og for å bidra til å opprettholde studieprogresjonen til studentene, jf. omtale under kap. 241, post 21. Av disse foreslår regjeringen å bevilge 11 mill. kroner til private høyskoler. Se omtale av opptakskapasitet i sykepleierutdanningen under kap. 260, post 50.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 11 mill. kroner.

Kap. 275 Tiltak for høyere utdanning og forskning

Post 70 Tilskudd, kan nyttes under post 21

Smitteverntiltak ved fagskoler, høyskoler og universiteter innebærer mye digital undervisning og eksamen for studentene. Det at studentene oppholder seg lite på lærestedet og har mye digital undervisning, er krevende for studentene faglig og sosialt. Regjeringen foreslår å bevilge 40 mill. kroner til forebyggende tiltak rettet mot den psykiske helsen til studentene. Midlene vil gå til studentsamskipnadene, som i samarbeid med studentene skal vurdere hvilke lokale tiltak og aktiviteter som best kan bidra til psykososial oppfølging og god psykisk helse blant studentene ved fagskoler, høyskoler og universitetene.

Bevilgningen på posten foreslås økt med 40 mill. kroner.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning

Tillegglån til studenter som følge av høye strømpriser

Kraftprisene har vært uvanlig høye gjennom 2021. For studenter vil høye strømgjanger være en økonomisk belastning.

Regjeringen foreslår å tilby et søknadsbasert tillegglån gjennom Lånekassen våren 2022 til studenter og voksne elever i videregående opplæring, inkludert en mindre gruppe voksne elever med ungdomsrett. Tillegglånet gjelder for søkere som kan dokumentere utgifter til strøm for vårhalvåret 2022, og som får lån og stipend fra Lånekassen i samme periode. Lånet vil være på 3 000 kroner, hvor 40 pst., tilsvarende 1 200 kroner, blir omgjort til stipend. Lånekassen vil informere om prosessen for dette når de lanserer lånet. Kunnskapsdepartementet anslår at om lag 70 pst. av studentene og voksne elever i videregående opplæring som er utdanningsstøttemottakere i Lånekassen, vil søke om og ha rett til lånet. Tiltaket gir et anslått bevilgningsbehov på 188,2 mill. kroner i avsetning til utdanningsstipend (post 50) og 7,8 mill. kroner i rentestøtte (post 72). Økt utlån på 470,4 mill. kroner (post 90) kommer i tillegg.

Midlertidig unntak fra inntektsgrenser ved behovsprøving av stipend

Inntekt over en viss grense kan påvirke hvor mye lån fra Lånekassen som blir gjort om til stipend. Inntektsgrensen for avkortet stipend ble opphevet i perioden 1. mars 2020 til 31. desember 2021. Unntaket gjaldt for studenter som arbeider i helse-

og omsorgssektoren, for politistudenter og studenter som blir beordret til beredskapsarbeid gjennom Heimevernet eller Siviltforsvaret, jf. behandlingen av Prop. 117 S (2019–2020), Prop. 142 S (2019–2020) og Prop. 79 S (2020–2021).

Som følge av en kraftig økning i smitten av covid-19 utover vinteren 2022 er det fremdeles behov for ekstra bemanning i helse- og omsorgssektoren i tiden fremover. Smitte og smittevernråd har i tillegg ført til store bemanningsutfordringer i barnehage- og skolesektoren. Studenter er en viktig arbeidsressurs, som kan gi barnehager og skoler større handlingsrom og muligheter til lokale tilpasninger. Regjeringen foreslår at unntaket fra inntektsgrenser ved behovsprøving av stipend blir ført videre for hele 2022 for studenter som jobber i helse- og omsorgssektoren eller i barnehage- og skolesektoren. Unntaket gir et anslått bevilgningsbehov på 192 mill. kroner i avsetning til utdanningsstipend (post 50).

Utvidet rett til betalingsutsettelse

Med store svingninger i arbeidsmarkedet under covid-19-pandemien har det vært nødvendig med tiltak for å unngå at flere får varige betalingsproblemer. I 2020 og 2021 har låntakere i Lånekassen fått rett til betalingsutsettelse ut over den ordinære grensen på tre år, jf. behandlingen av Prop. 117 S (2019–2020), Prop. 79 S (2020–2021) og Prop. 195 S (2020–2021). Låntakere som benyttet den midlertidige ordningen, kunne likevel ikke overskride den maksimale rammen for nedbetalingstid på 30 år.

Smitteverntiltakene innført fra desember 2021, kan føre til at flere får redusert inntekt og problemer med å betale ned lån fra Lånekassen. Enkelte av de som får betalingsproblemer, kan allerede ha nådd grensen for antall betalingsutsettelse. I en krevende tid kan utvidet rett til betalingsutsettelse bidra til at enkelte unngår å få betalingskravene overført til Statens innkrevingsentral. Samtidig vil størrelsen på lånet til den enkelte øke, siden renter fremdeles blir lagt på lånet selv når den enkelte får betalingsutsettelse. Regjeringen foreslår at den utvidede retten til betalingsutsettelse blir ført videre i 2022. Tiltaket gir et anslått bevilgningsbehov på 7,7 mill. kroner i utlån (post 90).

Post 50 Avsetning til utdanningsstipend, overslagsbevilgning

Tilbudet om tillegglån som følge av høye strømpriser er anslått å øke bevilgningsbehovet med

188,2 mill. kroner. Det midlertidige unntaket fra inntektsgrenser ved behovsprøving av stipend gir et økt bevilgningsbehov på 192 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 4,8 mill. kroner som følge av forslaget om 300 nye studieplasser i sykepleierutdanningen. Se også omtale under kap. 260, post 50.

Samlet foreslår regjeringen å øke bevilgningen på posten med 385 mill. kroner.

Post 72 Rentestøtte, overslagsbevilgning

Forslaget om tilleggs lån øker bevilgningsbehovet med 7,8 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 62 000 kroner som følge av forslaget om 300 nye studieplasser i sykepleierutdanningen. Se også omtale under kap. 260, post 50.

Samlet foreslår regjeringen å øke bevilgningen på posten med 7,9 mill. kroner.

Post 90 Økt lån og rentegjeld, overslagsbevilgning

Forslaget om tilleggs lån øker bevilgningsbehovet med 470,4 mill. kroner, og forslaget om utvidet rett til betalingsutsettelse øker bevilgningsbehovet med 7,7 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 15,1 mill. kroner som følge av forslaget om 300 nye studieplasser i sykepleierutdanningen. Se også omtale under kap. 260, post 50.

Samlet foreslår regjeringen å øke bevilgningen på posten med 493,2 mill. kroner.

Kap. 5310 Statens lånekasse for utdanning

Post 90 Redusert lån og rentegjeld

Forslaget om utvidet rett til betalingsutsettelse gir et redusert bevilgningsbehov på 385 mill. kroner, som følge av redusert innbetaling av renter og avdrag.

Post 93 Omgjøring av utdanningslån til stipend

Forslaget om tilleggs lån øker bevilgningsbehovet på posten med 188,2 mill. kroner.

Kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning

Post 80 Renter

Forslaget om tilleggs lån øker bevilgningsbehovet med 7,8 mill. kroner og utvidet rett til betalings-

utsettelse øker bevilgningsbehovet med 3,8 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 62 000 kroner som følge av forslaget om 300 nye studieplasser i sykepleierutdanningen. Se også omtale under kap. 260, post 50.

Samlet foreslår regjeringen å øke bevilgningen på posten med 11,7 mill. kroner.

Andre saker

Tiltak for permitterte lærlinger

Smitteverntiltakene som ble innført fra desember 2021, kan føre til at lærlinger blir permittert, særlig innenfor utdanningsprogrammet restaurant- og matfag. Lærlinger inngår i ordningen med lønnsstøtte, som kan bidra til å redusere tallet på permitteringer. Per 20. desember 2021 var det kun registrert 14 permitterte lærlinger fra fem fylker, men tallet ventes å øke når Utdanningsdirektoratet får innrapportert nye tall i januar i år. Regjeringen følger situasjonen tett og vil vurdere tiltak i lys av utviklingen. Det er viktig at lærlinger ikke får et avbrudd i opplæringen sin som følge av permitteringer.

Kompetanseprogrammet – bransjeprogram og andre kompetansetiltak

Bevilgningen til Kompetanseprogrammet på kap. 257, post 70 gir rom for å videreføre de åtte bransjeprogrammene som ble startet i 2020. Bevilgningen gir også rom for å starte et nytt bransjeprogram i 2022. I 2021 ble det bevilget midler til ettårige kompetanseløft for luftfarten og for utsatte industriklynger. Bransjeprogrammene har en organisering på plass som gjør at tilbudet raskt kan oppskaleres. Ved slutten av 2021 var det disponible midler igjen i Kompetanseprogrammet, som følge av presset kapasitet hos dem som tilbyr kompetansetilbud i programmet. Bevilgningen på posten har stikkordet «kan overføres», og midlene kan benyttes til å oppskalere tilbudet for utsatte bransjer og til å videreføre andre kompetansetiltak i Kompetanseprogrammet i 2022. Kunnskapsdepartementet anslår at det vil være rom for å oppskalere eksisterende bransjeprogram og eventuelt å videreføre andre kompetansetiltak med om lag 50 mill. kroner innenfor bevilgningen på posten i 2022. Innrettingen av midlene vil skje i dialog mellom Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse og partene i arbeidslivet. Tiltaket blir finansiert innenfor gjeldende bevilgning på posten i 2022.

2.2 Kultur- og likestillingsdepartementet

Kap. 325 Allmenne kulturformål

Post 77 (Ny) Stimuleringsmidler til kultur, frivillighet og idrett ifb. covid-19

Støtteordninger for kultursektoren

For kultursektoren er det opprettet to søkbare ordninger som er innrettet mot kulturarrangementer; kompensasjons- og stimuleringsordningen. Formålet med kompensasjonsordningen er å kompensere arrangører og underleverandører for tap knyttet til avlyste, stengte eller nedskalerte kulturarrangementer som følge av råd eller pålegg gitt av offentlige myndigheter i forbindelse med covid-19. Regjeringen mener at det er behov for å gjøre endringer i gjeldende ordning, da den ikke tar tilstrekkelig hensyn til at mange av aktørene baserer seg på en sesongøkonomi eller markedssvikt som skyldes pandemien. På bakgrunn av dette foreslår regjeringen at kompensasjonsordningen endres slik at det kan søkes om kompensasjon på bakgrunn av tapt omsetning både for arrangører og underleverandører. Det legges opp til at den nye ordningen skal gjelde fra 1. november 2021 til 30. juni 2022. Kompensasjonsordningen må godkjennes av ESA før den kan fastsettes. Regjeringen foreslår en budsjetttramme på 400 mill. kroner til ordningen.

Regjeringen foreslår videre å gjeninnføre stimuleringsordningen for kultursektoren med virkning for arrangementer fra og med 8. desember 2021 til 31. mars 2022. Formålet med stimuleringsordningen er blant annet å stimulere til gjennomføring av arrangementer i kultursektoren innenfor smittevernpålegg gitt av offentlige myndigheter som følge av covid-19. Det foreslås ikke endringer i forskriften for denne ordningen. Regjeringen foreslår en budsjetttramme for perioden på 300 mill. kroner til stimuleringsordningen for kultursektoren.

Enkelte aktører, herunder blant annet rettighetshavere, komponister, billedkunstnere og filmprodusenter, faller utenfor ordningene som er innrettet mot arrangørleddet. Regjeringen foreslår derfor også en bevilgningsramme på 300 mill. kroner som fordeles gjennom etablerte ordninger for kultursektoren, herunder ordninger i Kulturfondet, Fond for lyd og bilde og Norsk filminstitutt m.fl. Videre foreslås for første kvartal 2022 100 mill. kroner til fordeling på musikk- og scenekunstinstitusjoner og museer der mer enn 60 pst. av inntektene er basert på offentlige til-

skudd. Disse institusjonene er ikke berettiget støtte fra de midlertidige arrangementsordningene.

Samlet foreslås en bevilgningsramme på 1,1 mrd. kroner til de midlertidige støtteordningene for kultursektoren.

Støtteordninger for frivillighets- og idrettssektoren

For frivilligheten og idretten er det også opprettet to ordninger; Tilskuddsordning for publikumsarrangement av nasjonal verdi i idrettssektoren og Midlertidig tilskudd til frivillighetssektoren. Søkerne i disse ordningene må være registrert i Frivillighetsregisteret på søknadstidspunktet.

Tilskuddsordning for publikumsarrangement av nasjonal verdi i idrettssektoren skal legge til rette for at publikumsarrangement av nasjonal verdi i idrettssektoren i størst mulig grad skal kunne gjennomføres i en pandemisituasjon. Arrangør av slikt arrangement skal kunne søke om å få dekket merkostnader og mindreinntekter knyttet til arrangementet som følge av restriksjoner eller råd fra offentlige myndigheter i forbindelse med covid-19-utbruddet.

Midlertidig tilskudd til frivillighetssektoren omfatter frivilligheten og breddeidretten. Ordningens formål er å gi insentiver til å utvikle og gjennomføre arrangementer og aktiviteter som er tilpasset smittevernsituasjonen. Organisasjonene kan søke om støtte til å dekke merkostnader til utvikling av nye og tilpasning av eksisterende aktivitetstilbud, i tillegg til å få dekket en andel av sine mindreinntekter.

I ordningene for 2021 har det blitt utbetalt et tilskudd på 70 pst. av godkjent søknadsbeløp dersom aktiviteten eller arrangementet har vært gjennomført helt eller delvis. For avlyst arrangement eller aktivitet har dekningsgraden vært 50 pst. For å skape forutsigbarhet for sektoren foreslår regjeringen at det i begge ordninger utbetales et tilskudd på 70 pst. av godkjent søknadsbeløp også for avlyste arrangementer og aktiviteter. Bestemmelsen om dekningsgrad på 50 pst. ved avlyste arrangementer og aktiviteter kan gjeninnføres dersom smittesituasjonen tilsier det. Utbetaling av tilskudd gjennom ordningene forutsetter at råd, anbefalinger og pålegg fra offentlige myndigheter i forbindelse med covid-19 legger begrensninger på gjennomføring av aktiviteter og arrangementer.

Regjeringen foreslår en bevilgningsramme på 600 mill. kroner til videreføring av ordningene for frivillighet og idrett i første halvår 2022.

Overføring av ubrukt bevilgning

Ved behandlingen av Kulturdepartementets omgrupperingsproposisjon for 2021, vedtok Stortinget å tilføye stikkordsfullmakten «kan overføres» til bevilgningene under posten, jf. Prop. 25 S (2021–2022) og Innst. 74 S (2021–2022). Overført bevilgning fra 2021 skal først og fremst dekke etter-skuddsvise utbetalinger i 2022 fra ordningene i 2021. Det legges tover dette til grunn at overført bevilgning fra 2021 også skal kunne nyttes til å dekke eventuelt merbehov under posten i 2022.

Oppsummering

Regjeringen foreslår at det på posten bevilges 1,7 mrd. kroner til forlengelse av midlertidige støtteordninger for kultur, frivillighet og idrett ifb. covid-19 i første halvår 2022, fordelt med 1,1 mrd. kroner til ordningene for kultursektoren og 600 mill. kroner til ordningene for frivillighet og idrett. Det vil være mulighet til å omfordele midlene mellom ordningene dersom det skulle vise seg nødvendig. Bevilgningen skal også dekke utgifter ved forvaltning av ordningene.

2.3 Justis- og beredskapsdepartementet

Kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Post 01 Driftsutgifter

For bedre smittekontroll skal alle som reiser til Norge registrere seg før de krysser grensen. Digitalt innreiseregistreringssystem (IRRS) ble innført 2. januar 2021. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er ansvarlig for forvaltning og drift av systemet. Det ble også opprettet et call-senter, hvor innreisende kan få bistand til utfylling av innreiseregistreringsskjemaet. Regjeringen foreslår å videreføre tiltakene, i første omgang t.o.m. 30. juni 2022. Dersom situasjonen tilsier det, vil tiltakene bli avviklet tidligere.

Det anslås at en videreføring av IRRS og call-senteret for perioden januar til og med juni 2022 medfører et bevilgningsbehov på 51,2 mill. kroner. Det understrekes at anslaget er usikkert. Endringer i regelverk og tiltak som påvirker hvor mange som har plikt til å registrere seg, vil påvirke de variable utgiftene til systemet.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 51,2 mill. kroner til forvaltning og drift av det digitale innreiseregistreringssystemet.

Post 60 (Ny) Refusjoner til kommunene og statsforvalterne mv.

Plikten til å gjennomføre innreisekarantene på karantenehotell ble opphevet den 25. september 2021, men ordningen ble videreført som et tilbud om karantenehotell for innreisende som har karanteneplikt, men som ikke har et annet egnet karanteneested. De fleste oppgavene knyttet til karantenehotellordningen er lagt til kommunene. Kommunene får dekket sine utgifter til karantenehotellordningen av staten gjennom en refusjonsordning hos Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Regjeringen foreslår å videreføre karantenehotellordningen som et begrenset tilbud til de som ikke har annet egnet karanteneested ved innreise til Norge, i første omgang til og med 30. april 2022. Ordningen skal også benyttes av eventuelle innreisende som får plikt til å oppholde seg på karantenehotell i karantenetiden. I første omgang opprettes tilbudet omkring de største flyplassene med utenlandstrafikk samt visse andre steder. Det legges til grunn at bevilgningen kan nyttes til formålet ut over 30. april dersom det er et behov for videreføring og det gjenstår midler på bevilgningen. Ordningen vil bli avviklet så snart smittesituasjonen tilsier det.

Personer som oppholder seg på karantenehotell betaler en egenandel for oppholdet. Det ligger til grunn for bevilgningsforslaget at det skal kreves inn egenandel på 500 kroner per døgn for privatpersoner over 18 år og arbeidstakere ved opphold på karantenehotell. Det skal videre betales egenandel på 250 kroner per døgn for privatpersoner mellom 10–18 år. Barn under 10 år er fritatt fra egenandel. Videre har enkelte særskilte grupper unntak fra egenandelen. Regjeringen vil løpende vurdere nivået på egenandelen med den hensikt at ordningen skal treffe de den er tiltenkt. Dersom det legges opp til endringer i nivået på egenandelen og dette påvirker bevilgningsbehovet, vil regjeringen komme tilbake til Stortinget.

Sverige innførte krav til negativ test for innreise til Sverige fra 28. desember 2021. I den forbindelse oppstod det i romjulen 2021 tilfeller hvor personer som var på reise i Norge og skulle returnere til hjemlandet via Sverige, måtte i isolasjon eller karantene. I denne situasjonen ble noe kapasitet i karantenehotellordningen benyttet til dette formålet. Utgiftene knyttet til dette kommer til utbetaling i 2022, og det foreslås at disse tilfellene kan dekkes over denne bevilgningen.

Regjeringen foreslår at det opprettes en bevilgning under kap. 451 Direktoratet for samfunns-

sikkerhet og beredskap, post 60 Refusjoner til kommunene og statsforvalterne mv. på 180 mill. kroner i 2022.

Kap. 480 Svalbardbudsjettet

Post 50 Tilskudd

Vaksinering på Svalbard

Gjennom rammetilskuddet til kommunene gis det midler til dekning av kostnader til koronavaksinering i kommunene. Ettersom Svalbard ikke tilhører en kommune, er det nødvendig med en særskilt bevilgning til Svalbard for å finansiere vaksinering. Det foreslås på bakgrunn av dette å øke bevilgningen på kap. 480, post 50 med 0,5 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon av bevilgningen på Helse- og omsorgsdepartementets budsjett, kap. 710, post 23 Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19. Bevilgningen foreslås plassert på Svalbardbudsjettets kap. 5 Sysselmannen, post 01 Driftsutgifter. Se også omtale under kap. 710, post 23.

2.4 Kommunal- og distriktsdepartementet

Kap. 553 Regional- og distriktsutvikling

Post 68 (Ny) Kommunal kompensasjonsordning til lokale virksomheter

Kommunene har til sammen mottatt 3,5 mrd. kroner over kap. 553, post 68 i 2021, for å kompensere lokale virksomheter som har blitt særlig hardt rammet av pandemien. Av dette ble om lag 700 mill. kroner utbetalt i desember 2021.

Hensikten med tilskuddet var å sette kommunene i stand til å kompensere lokale virksomheter som var rammet av lokale eller nasjonale smitteverntiltak. Ordningen har også fungert som en ventil for virksomheter som falt helt eller delvis utenfor andre generelle kompensasjonsordninger. Kommunene har bygget opp god kompetanse på forvaltning av ordningen, og har fått god kjennskap til det lokale næringslivets utfordringer og behov. Kommunene har totalt mottatt 3,5 mrd. kroner over seks fordelingsrunder. De to siste i desember 2021. Sammenstilling av rapportert forbruk pågår fortsatt, men foreløpig oversikt viser at kommunene samlet har gitt tilsagn om lag 2 mrd. kroner, av de 2,5 mrd. kronene som ble tildelt i 1.–3. fordelingsrunde i 2021. Midlene har vært et viktig bidrag for å sikre likviditeten til lokalt næringsliv i hele landet.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 500 mill. kroner til ordningen i 2022 som beredskap hvis det dukker opp behov pga. kommunale eller regionale smitteverntiltak som over tid er strengere enn de nasjonale, eller behov som over tid ikke dekkes gjennom generelle ordninger. Regjeringen legger vekt på at midlene skal fordeles til kommunene på en rask og enkel måte, dersom smittesituasjonen tilsier det. Ordningen vil, som tidligere, fungere som en ventilordning for lokale virksomheter som faller helt eller delvis utenfor nasjonale kompensasjonsordninger.

Regjeringen vil peke på at det har vist seg å være krevende å treffe virksomheter som ikke har erverv til formål, som stiftelser og ideelle organisasjoner, gjennom næringslivsrettede tiltak i forbindelse med pandemien. For eksempel er den nye lønnsstøtteordningen rettet mot skattepliktige foretak som er rammet av aktivitetsbegrensninger på sitt forretningsområde i henhold til utvalgte bestemmelser i covid-19 forskriften. Regjeringen mener den kommunale kompensasjonsordningen også bør kunne fungere som en ventilordning for enkelte virksomheter som ikke har erverv til formål.

Kommunal- og distriktsdepartementet vil fastsette kriterier for fordeling til kommunene og bruk av midlene, slik at midlene kan settes inn der det er størst behov og komme næringslivet raskt til gode.

Kommunene kan kompensere lokale virksomheter som er rammet av inngripende smitteverntiltak, ved å kompensere tap og ekstrakostnader. Kommunale foretak utenfor egenregi, som f.eks. kulturhus, samt destinasjonsselskaper og andre fellestiltak for reiselivet er også omfattet av ordningen. Kommunene skal ha betydelig frihet til å tilpasse den lokale støtteordningen avhengig av den lokale situasjonen.

Det forutsettes at kommunenes støtte til virksomheter er i tråd med regelverket for statsstøtte. Kommunal- og distriktsdepartementet har notifisert en støtteordning som kommunene kan benytte, med varighet til 30. juni 2022, med mulighet til å tildele inntil 2,3 mill. euro per foretak. Kommunal- og distriktsdepartementet har også laget søknadsskjema og veileder for bruk av notifisert ordning, for at tilskudd gis i tråd med statsstøtteregelverket. Kommunene kan også tildele midler som bagatellmessig støtte innenfor maksimumsgrensen for bagatellmessig støtte iht. EØS-reglene.

Kommunal- og distriktsdepartementet har anbefalt kommunene å bruke den notifiserte ordningen. Fylkeskommunene er bedt om å veilede kommunene i forvaltningen og praktisering av

ordningen. Dette vil bidra til at ordningen er rask og mest mulig forutsigbar for næringslivet, som partene i arbeidslivet har bedt om. Samtidig ivaretas muligheten for lokale tilpasninger.

Det legges opp til en enkel rapportering av midlene.

Det foreslås en bevilgning på posten på 500 mill. kroner.

Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner

Post 60 Innbyggertilskudd

Rammetilskuddet til kommunene foreslås økt med 702,5 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 710, post 23 Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19 på Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. Vaksinasjonen mot covid-19 organiseres som en del av det nasjonale vaksinasjonsprogrammet, som betyr at kommunene har en plikt til å sørge for et vaksinasjonstilbud til personer som bor eller oppholder seg i kommunen. Midlene fordeles mellom kommunene basert på innbyggertall. Se også omtale under kap. 710, post 23.

Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner

Post 64 Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 571, post 64

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen på posten med 600 mill. kroner til kompensasjon for inntektsbortfall i kollektivtrafikken.

Antall reisende med fylkeskommunal kollektivtrafikk er fortsatt sterkt redusert på grunn av pandemien. Gjeldende smitteverntiltak, bl.a. bruk av hjemmekontor og anbefalinger om å holde avstand, medfører at færre reiser med fylkeskommunal kollektivtrafikk. Regjeringen foreslår derfor at fylkeskommunene kompenseres for reduserte inntekter fra fylkeskommunal kollektivtrafikk som følge av pandemien ut mars 2022. Kompensasjonen vil bli fordelt på bakgrunn av opplysninger fra fylkeskommunene om dokumentert inntektsbortfall i kollektivtransporten i tråd med tidligere praksis.

2.5 Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er 12 460 mill. kroner.

Etter behandlingen av statsbudsjettet for 2022 og iverksettelsen av de siste smitteverntiltakene har omfanget av sykmeldinger og antall søknader om dagpenger økt. Det har også vært en økning i antall henvendelser til NAV Kontaktsenter. De foreslåtte endringene i Prop. 48 LS (2021–2022) medfører økt administrativ belastning for Arbeids- og velferdsetaten. Endringene forutsetter noe tilrettelegging i etatens IKT-systemer, men disse kan gjennomføres på kort varsel. Enkelte av forlengelsene vil medføre noe manuell saksbehandling.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 25 mill. kroner.

Kap. 671 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Post 60 Integreringstilskudd, kan overføres

Bevilgningen på posten er 4 953 mill. kroner.

I 2020 og 2021 har deltakere i sluttfasen av introduksjonsprogram og norskopplæring fått mulighet til utvidede tilbud i inntil fire eller seks måneder. Smittesituasjonen tilsier at tilbud om utvidelse i inntil fire måneder også bør gis til deltakere som skal avslutte program og opplæring i løpet av første kvartal 2022. Det foreslås å øke bevilgningen for å utvide introduksjonsprogram i inntil fire måneder for deltakere som skal avslutte programmet i perioden 1. januar 2022 til 31. mars 2022. Det anslås at 650 deltakere er i målgruppen for utvidet programtid. Tilskuddssatsen per person er 45 000 kroner. Midlene vil bli utbetalt til kommunene basert på rapportert antall personer som får et tilbud. Tiltaket skal bidra til å bedre deltakernes muligheter til å komme i arbeid eller utdanning etter avsluttet introduksjonsprogram.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 29,3 mill. kroner.

Post 62 Kommunale innvandrertiltak

Bevilgningen på posten er 237,3 mill. kroner.

Kommunene har fra november 2021 fått plikt til å tilby lett tilgjengelige vaksinasjonstilbud. For å bidra til økt vaksineringsgrad av personer med innvandrerbakgrunn, foreslår regjeringen at det blir gitt et særskilt tilskudd til utvalgte kommuner til informasjonsarbeid mv. overfor denne gruppen. Dette vil være de ti kommunene med flest bosatte fra innvandrergruppene med lavest vaksinasjonsgrad.

Tilskuddet skal bidra til kommunenes arbeid med å øke vaksinasjonsgraden blant innvandrere.

grupper med lav vaksinedekning. Tilskuddet kan også benyttes til tiltak overfor andre innvandrerg grupper ved behov.

Tilskuddet skal benyttes til å senke barrierer for vaksinerings, blant annet gjennom målrettet informasjonsarbeid på aktuelle språk og gjennom relevante kanaler, oppsøkende virksomhet og økt tilgjengelighet. Tilskuddet skal videre bidra til økt tillit og etterfølgelse i målgruppene når det gjelder informasjon, råd og pålegg fra myndighetene, for eksempel ved å bruke ressurspersoner i miljøene.

For å oppnå størst mulig effekt av tilskuddet, bør kommunene samarbeide med, og få innspill fra, arbeidsgivere og tillitsvalgte i den aktuelle kommunen. Det oppfordres også til erfaringsdeling og samarbeid med andre kommuner.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 20 mill. kroner.

Post 71 Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner

Bevilgningen på posten er 195,2 mill. kroner.

Det vises til omtale under post 62 Kommunale innvandrer tiltak. Det foreslås å bevilge 20 mill. kroner i tilskudd til frivillige organisasjoner som driver informasjonsarbeid om pandemien rettet mot innvandrerbefolkningen.

Tilskuddet skal bidra til målrettet formidling av myndighetenes vaksinasjonsråd, med hensikt om å oppnå økt vaksinasjonsgrad blant personer med innvandrerbakgrunn. Formidling av annen koronarelatert informasjon fra myndighetene kan også være aktuelt. Tiltak som innebærer oppsøkende virksomhet i form av råd og veiledning om vaksinerings av personer i målgruppen, herunder oppsøkende virksomhet på arbeidsplassen, prioriteres.

Erfaringer fra pandemien viser at unge som lever under høy grad av negativ sosial kontroll, er ekstra utsatt under nedstenginger av skole, utdanningsinstitusjoner og aktiviteter utenfor hjemmet. Det foreslås at 1,5 mill. kroner av bevilgningen på posten øremerkes til frivillige organisasjoner som arbeider med å forebygge negativ sosial kontroll. Det foreslås følgende fordeling:

- Røde Kors (hjelpetelefon om tvangsekteskap og kjønnslemlestelse) – 500 000 kroner
- Selvhjelp for innvandrere og flykninger – 500 000 kroner
- Norske kvinners sanitetsforening – 500 000 kroner

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 20 mill. kroner.

Kap. 672 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Post 60 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Bevilgningen på posten er 1 008 mill. kroner.

Det vises til omtale under kap. 671 Bosetting av flykninger og tiltak for innvandrere, post 60 Integreringstilskudd. Det foreslås å øke bevilgningen for å utvide tiden med opplæring i norsk og samfunnskunnskap i inntil fire måneder for personer som avslutter opplæringen i perioden 1. januar 2022 til 31. mars 2022. Det anslås at om lag 1 200 personer er i målgruppen for utvidet norskopplæring. Tilskuddssats per person er 8 000 kroner. Midlene vil bli utbetalt til kommunene basert på rapportert antall personer som får et tilbud. Tiltaket skal bidra til å bedre deltakernes norskerferdigheter og muligheter for å komme i arbeid, og bedre deres tilknytning til arbeidslivet.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 9,6 mill. kroner.

2.6 Helse- og omsorgsdepartementet

Kap. 700 Helse- og omsorgsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med 23 mill. kroner til Helse- og omsorgsdepartementets håndtering av pandemien. Dette omfatter utgifter til overtid, kortvarige engasjementer, oversettelse av koronainformasjon og pressekonferanser mv. Bevilgningsøkningen til Helse- og omsorgsdepartementet er midlertidig, og departementet innretter aktiviteten slik at den kan gjennomføres innenfor gjeldende budsjetttrammer.

Kap. 702 Beredskap

Post 22 Beredskapslagring legemidler og smittevernutstyr, kan overføres, kan nyttes under post 71

Innkjøp av tester

Det foreslås 5 000 mill. kroner til innkjøp av selvtester og hurtigtester til profesjonell bruk. Forslaget innebærer handlingsrom til å anskaffe om lag 90 mill. tester i 2022 gitt gjeldende priser på verdensmarkedet, samt å dekke kostnader knyttet til transport, lager og logistikk. Forslaget vil også dekke kostnadene for tester innkjøpt med bakgrunn i bestillingsfullmakten på 1 mrd. kroner i 2021. Bedre tilgang på selvtester og hurtigtester

til profesjonell bruk gjør det mulig å i større grad holde samfunnet åpent, og unngå mer inngripende tiltak i møte med økt smitte. Erfaringene fra desember 2021 viser at behovet for tester kan øke raskt, f.eks. gjennom at nye varianter gir raskt økende smitte. For å unngå å komme i en mangel-situasjon, slik at tester må prioriteres mellom prioriterte grupper, er det avgjørende å få på plass nødvendige rammeavtaler og bygge opp tilstrekkelig sentral lagerbeholdning.

Anskaffelsene skal skje på en mest mulig kostnadseffektiv måte, basert på oppdaterte vurderinger av behovet, slik at kostnadene begrenses og det ikke kjøpes inn flere tester enn nødvendig. Samtidig skal dette gjøres slik at det ikke oppstår uønskede knapphetssituasjoner.

Legemidler mot covid-19

Bevilgningen foreslås økt med 700 mill. kroner til innkjøp og medfølgende kostnader av legemidler mot covid-19. Forslaget dekker inngåtte forpliktelser, men gir også rom for å inngå ytterligere avtaler gjennom våren hvis det skulle bli aktuelt. EU la i mai 2021 frem en strategi for utvikling av legemidler mot covid-19 med særskilte tiltak i godkjeningsprosessen og etterfølgende felles anskaffelser for å sikre Europa rask tilgang til behandling av covid-19. Norge deltar i dette arbeidet gjennom regelverket om grensekryssende helsetrusler som er del av EØS-avtalen. Det store antallet mutasjoner i koronaviruset kan føre til at antivirale legemidler blir et enda viktigere verktøy fremover.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 5 700 mill. kroner.

Post 71 Tilskudd til beredskapslagring legemidler og smittevernutstyr, kan nyttes under post 22

Bevilgningen på posten foreslås økt med 200 mill. kroner til ekstraordinære innkjøp av smittevern-utstyr til det nasjonale beredskapslageret. Folkehelseinstituttet kom 20. desember 2021 med oppdaterte anbefalinger om økt bruk av åndedrettsvern i helsetjenesten. Dette krever ekstraordinære innkjøp av åndedrettsvern for å ha tilstrekkelig lager for å kunne møte eventuelt fremtidig behov. I tillegg vil det, gitt smittesituasjonen og Folkehelseinstituttets anbefaling, være økt behov for heldekkende smittedrakter. Det ansees derfor som nødvendig å fylle opp det nasjonale beredskapslageret med dette.

Regjeringen mener at det ut fra beredskaps-hensyn vil være en fordel å ha mulighet for nasjonal produksjon av smittevernutstyr, og mener derfor at det er viktig å utrede mulighetene for å kunne inngå beredskapsavtaler med nasjonale produsenter av slikt utstyr, innenfor rammene av regelverket for offentlige anskaffelser. De regionale helseforetakene fikk i foretaksmøte 11. oktober 2021 i oppdrag å utrede hvordan det nasjonale lageret kan etableres og utvikles. De regionale helseforetakene skal blant annet utrede innkjøps-samarbeid, krav til beredskap i innkjøpsavtaler, samt eventuell nasjonal produksjon og avtaler om å kunne igangsette nasjonal produksjon. Dette er viktige vurderinger for å kunne realisere regjeringens ønske om videre norsk produksjon av smittevernutstyr.

Kap. 710 Vaksiner mv.

Post 23 Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19, kan overføres

Vaksinasjon og innkjøp av vaksiner

Bevilgningen foreslås økt med 1 500 mill. kroner til vaksinasjon og innkjøp av ytterligere vaksiner mot covid-19 gjennom utløsning av opsjoner. Formålet er å sikre nødvendige leveranser av koronavirusvaksiner og beredskap mot nye vaksinevarianter. Norge er tilknyttet EUs vaksineavtaler gjennom videresalgsavtaler med Sverige. Norge har allerede fått tilgang på vaksiner fra flere leverandører, og nye opsjoner er utløst. Avhengig av godkjenning av nye vaksinekandidater, kan Norge få tilgang til enda flere vaksiner gjennom nye og eksisterende avtaler.

Behovet for ytterligere vaksinedoser og vaksiner mot nye virusvarianter er fortsatt usikkert. Gjeldende kapasitet og bevilgning er anslått å kunne dekke tredje dose til hele befolkningen. Ved en utvidelse av vaksinasjonsprogrammet vil kostnadsanslagene øke sammenlignet med gjeldende prognose.

Kommunenes, helseforetakenes og Svalbards utgifter til vaksinasjon

Staten vil dekke kommunenes, Svalbards og de regionale helseforetakenes kostnader til gjennomføring av koronavirusvaksinasjonsprogrammet. Det er bevilget midler til formålet på posten som ennå ikke er fordelt. Bevilgningen på posten foreslås redusert med 730,2 mill. kroner som fordeles til kommunene, Svalbard og de regionale helseforetakene for å dekke deres kostnader til gjennom-

føring av vaksinasjonsprogrammet. Rammetilskuddet til kommunene foreslås økt med 702,5 mill. kroner, jf. omtale under kap. 571, post 60 under Kommunal- og distriktsdepartementet. Bevilgningen til vaksinasjon av befolkningen på Svalbard foreslås økt med 0,5 mill. kroner, jf. omtale under kap. 480 Svalbardbudsjettet, post 50 Tilskudd under Justis- og beredskapsdepartementet. Basisbevilgningen til de regionale helseforetakene foreslås økt med 27,3 mill. kroner, jf. omtale under kap. 732, post 72–75.

Kommunenes bruk av apotek for vaksinasjon

For å hjelpe kommunene med gjennomføringen av vaksinasjonsprogrammet er det utarbeidet en standardavtale som kommunene kan ta i bruk for å få bistand fra apotek. For de apotek som har inngått avtale med kommunen er det etablert en oppgjørsordning der staten betaler fastsatte refusjonstakster per vaksinasjon. Helfo administrer oppgjørsordningen. Kostnadene ved bruk av apotek i vaksinasjonsarbeidet anslås til 50 mill. kroner i 2022 og dekkes innenfor eksisterende bevilgning på posten.

Kompensasjon til medisin- og helsefagstudenter for vaksinerings

Det er lagt til rette for å mobilisere studenter i medisin- og helsefag ved bruk av et bemanningsbyrå som kan bistå kommunene i vaksinasjonsarbeidet av befolkningen over 45 år, og at staten dekker kostnadene. Avtalen gjelder ut januar 2022 med en anslått kostnad på 56 mill. kroner og dekkes innenfor eksisterende bevilgning på posten.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 769,8 mill. kroner.

Kap. 732 Regionale helseforetak

Post 70 Særskilte tilskudd, kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75

Kompensasjon for pandemirelaterte utgifter i de regionale helseforetakene

Det foreslås samlet å øke bevilgningen til de regionale helseforetakene med 1,5 mrd. kroner for å dekke økte pandemirelaterte utgifter i første halvår 2022. Høye smittetall og et høyt antall sykehusinnlagte med covid-19 gir økte kostnader i spesialisthelsetjenesten. Det skyldes blant annet

høyere beredskapsnivå, økt fravær blant de ansatte knyttet til sykdom, karantene og isolasjon og økte kostnader til blant annet innleie og overtid. Strengere smitteverntiltak i sykehusene fører også til en mindre effektiv og mer kostnads-krevende sykehusdrift enn normalt. Regjeringen er opptatt av at den foreslåtte bevilgningsøkningen legger til rette for gode lokale løsninger for å holde kapasiteten oppe.

Tilskuddet fordeles med 1 420 mill. kroner på kap. 732, post 70 og 80 mill. kroner på kap. 732, post 80. Tilskuddet på post 70 vil bli fordelt med 765,6 mill. kroner til Helse Sør-Øst RHF, 271,2 mill. kroner til Helse Vest RHF, 203,1 mill. kroner til Helse Midt-Norge RHF og 180,1 mill. kroner til Helse Nord RHF.

Regjeringen vil følge utviklingen i sykehusenes inntekter og utgifter nøye og vurdere ytterligere tiltak for andre halvår 2022 i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2022, dersom dette er nødvendig av hensyn til driften i sykehusene.

Personell og kompetanse

Pandemien har synliggjort behovet for spesialsykepleiere, særlig intensivsykepleiere. Spesialsykepleierens kompetanse er grunnleggende for tjenestetilbudet i hele landet. Å øke innsatsen til utdanning av ABIOK-sykepleiere (anestesi-, barne-, intensiv-, operasjon- og kreftsykepleie) og jordmødre vil også bidra til at disse sykepleierne får en kompetanse som gir et godt grunnlag for å erverve tilleggskompetanse. Dermed kan de bidra til større fleksibilitet i disponering av personell når det er behov for dette. Det er allerede bevilget 25,0 mill. kroner i 2022 til å etablere minst 30 nye utdanningsstillinger for spesialsykepleiere og jordmødre, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022). Det foreslås at bevilgningen økes med ytterligere 39,0 mill. kroner til å opprette til sammen 200 nye utdanningsstillinger for spesialsykepleiere fra 2022. Midlene foreslås bevilget over de regionale helseforetakenes basisbevilgninger, med følgende fordeling:

- Kap. 732, post 72 foreslås økt med 21,0 mill. kroner
- Kap. 732, post 73 foreslås økt med 7,4 mill. kroner
- Kap. 732, post 74 foreslås økt med 5,6 mill. kroner
- Kap. 732, post 75 foreslås økt med 5,0 mill. kroner

For å legge til rette for mer fleksibel kapasitet som kan nyttes i beredskapssituasjoner, er det behov

for kompetansetiltak og opplæringsprogrammer for helsepersonell ved sykehusene som er rettet mot konkrete behov og bidrar til større oppgavedeling og en hensiktsmessig bruk av tilgjengelig personell. Under pandemien har opplæring av sykepleiere og andre i behandling og pleie av pasienter med covid-19, også for å kunne støtte og avlaste intensivenhetene, vært svært viktig. Regjeringen forventer at helseforetakene viderefører og trapper opp arbeidet med kompetanseutvikling, samt utvider opplæringen til å omfatte flere personellgrupper som helsefagarbeidere, portører o.l.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 732, post 70 økt med 1 420 mill. kroner.

Post 72 Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, kan overføres

Vaksinering i helseforetakene

Det foreslås å flytte 14,7 mill. kroner fra kap. 710 Vaksiner mv., post 23 Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19, til koronavaksinasjon i helseforetak, jf. omtale under kap. 710, post 23.

Personell og kompetanse

Det foreslås å øke bevilgningen med 21,0 mill. kroner knyttet til oppretting av utdanningsstillinger for spesialsykepleiere, jf. omtale under kap. 732, post 70.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 35,7 mill. kroner.

Post 73 Basisbevilgning Helse Vest RHF, kan overføres

Vaksinering i helseforetakene

Det foreslås å flytte 5,2 mill. kroner fra kap. 710 Vaksiner mv., post 23 Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19, til koronavaksinasjon i helseforetak, jf. omtale under kap. 710, post 23.

Personell og kompetanse

Det foreslås å øke bevilgningen med 7,4 mill. kroner knyttet til oppretting av utdanningsstillinger for spesialsykepleiere, jf. omtale under kap. 732, post 70.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 12,6 mill. kroner.

Post 74 Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, kan overføres

Vaksinering i helseforetakene

Det foreslås å flytte 3,9 mill. kroner fra kap. 710 Vaksiner mv., post 23 Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19, til koronavaksinasjon i helseforetak, jf. omtale under kap. 710, post 23.

Personell og kompetanse

Det foreslås å øke bevilgningen med 5,6 mill. kroner knyttet til oppretting av utdanningsstillinger for spesialsykepleiere, jf. omtale under kap. 732, post 70.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 9,5 mill. kroner.

Post 75 Basisbevilgning Helse Nord RHF, kan overføres

Vaksinering i helseforetakene

Det foreslås å flytte 3,5 mill. kroner fra kap. 710 Vaksiner mv., post 23 Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19, til koronavaksinasjon i helseforetak, jf. omtale under kap. 710, post 23.

Personell og kompetanse

Det foreslås å øke bevilgningen med 5,0 mill. kroner knyttet til oppretting av utdanningsstillinger for spesialsykepleiere, jf. omtale under kap. 732, post 70.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 8,5 mill. kroner.

Post 80 Kompensasjon for merverdiavgift, overslagsbevilgning

Det vises til omtale under kap. 732, post 70. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 80 mill. kroner.

Kap. 740 Helsedirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å øke bevilgning på posten med 78 mill. kroner knyttet til økte beredskapskostnader for Helsedirektoratet første halvår 2022. Forslaget til økt bevilgning skal blant annet dekke økte utgifter til lønn, innleid prosjektstøtte, økte forvaltningskostnader til digitale løsninger, kommunikasjonstiltak, informasjonstelefon og helseregistre. Bevilgningsøkningene til Helsedirektoratet er midlertidige, og etaten må innrette aktiviteten slik at den kan gjennomføres innenfor gjeldende budsjetttrammer.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Det foreslås å øke bevilgning på posten med 20 mill. kroner knyttet til økte beredskapskostnader for Helsedirektoratet første halvår 2022. Forslaget til økt bevilgning skal dekke kostnader til kontrollsenter for innreise og arbeidet med anskaffelser, fordeling og logistikk av hurtigtester.

Kap. 745 Folkehelseinstituttet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten foreslås økt med 170 mill. kroner knyttet til beredskapskostnader for Folkehelseinstituttet til å håndtere pandemien første halvår 2022. Av disse er 5 mill. kroner til drift av koronavaksinasjonsprogrammet og melding av bivirkninger i 2022. Utviklingen i pandemien medfører behov for å videreføre økt aktivitet, bl.a. laboratorieanalyser, sekvensering, utarbeide kunnskapsgrunnlag, rådgivning, overvåkning og analyse i forbindelse med krisehåndtering i 2022. Forslaget er også knyttet til kostnader ved drift av koronasertifikat som følge av at ansvaret er overført fra Helsedirektoratet til Folkehelseinstituttet fra 2022. Bevilgningsøkningen til Folkehelseinstituttet er midlertidig, og etaten må innrette aktiviteten slik at den kan gjennomføres innenfor gjeldende budsjetttrammer.

Kap. 746 Statens legemiddelverk

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten foreslås økt med 15 mill. kroner knyttet til beredskapskostnader. For Legemiddelverket medfører pandemien økt aktivitet og arbeidsbelastning særlig knyttet til bivirknings-

arbeid og godkjenning av nye vaksiner og legemidler. Bevilgningsøkningen til Statens legemiddelverk er midlertidig, og etaten må innrette aktiviteten slik at den kan gjennomføres innenfor gjeldende budsjetttrammer.

Kap. 761 Omsorgstjeneste

Post 79 Andre tilskudd, kan nyttes under post 21

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 50 mill. kroner til videreføring av Stimuleringsprogrammet for helsefrivilligheten i 2022.

Helse- og omsorgsdepartementet opprettet sommeren 2020 Stimuleringsprogrammet for helsefrivilligheten i samarbeid med Stiftelsen Dam. Formålet med programmet har vært å stimulere til tiltak i regi av frivillige organisasjoner som bidrar til å redusere de negative konsekvensene av smitteverntiltak for sårbare grupper. Programmet har i 2020 og 2021 hatt høy etterspørsel, utløst nytenkning og omstilling blant frivillige organisasjoner og bidratt til aktivitet og tiltak for mange sårbare grupper. Midlene ble ikke videreført i saldert budsjett for 2022 grunnet utviklingen i pandemien og gjenåpningen av samfunnet.

Økende smitte og innføring av strengere restriksjoner på sosial kontakt har konsekvenser for allerede sårbare grupper. Det foreslås derfor å re-etablere Stimuleringsprogrammet for helsefrivilligheten med 50 mill. kroner som en engangsbevilgning i 2022. Formålet er å motvirke ensomhet og passivitet, og skape aktivitet, deltakelse, sosialt fellesskap og møteplasser gjennom tiltak i regi av frivillige og ideelle organisasjoner.

Se nærmere omtale av tiltak rettet mot barn og unge og sårbare grupper under Barne- og familiedepartementet.

Kap. 762 Primærhelsetjeneste

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70

I revidert nasjonalbudsjett for 2020 ble det innført en kompensasjonsordning for fastleger som i forbindelse med legearbeid blir smittet av koronavirus eller satt i karantene på grunn av mistanke om smitte. Kommunene kompenseres for merutgifter knyttet til å gi fastleger som ikke har forsikring for sykefravær i arbeidsgiverperioden praksiskompensasjon på 10 313 kroner per fraværsdag hvis legen under legearbeid er blitt smittet av koronavirus eller som følge av risiko for å ha fått smitte må ut av jobb og i karantene.

Kommunene fører oversikt over disse ekstra utgiftene og kompenseres fra staten via Statsforvalteren. Gitt smittesituasjonen og nye virusvarianter foreslås ordningen forlenget til 1. april 2022.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 20 mill. kroner til en forlengelse av ordningen til 1. april 2022.

Post 63 Allmennlegetjenester

Det foreslås å videreføre tilskuddet til drift av teststasjoner på grensen. Bevilgningen på posten foreslås økt med 150 mill. kroner. Kostnadene ved å opprettholde testkapasiteten er usikre, og vil avhenge av hvilke testkrav som stilles til innreisende så vel som innreisevolumet og varighet på ordningen. Erfaringene fra høsten 2021 viser imidlertid at det er behov for å opprettholde testkapasitet på enkelte grenseoverganger, slik at testing raskt kan innføres ved behov. Forslaget tar utgangspunkt i driftskostnadene siste halvår 2021 for teststasjonene på flyplasser med utenriks-trafikk, og teststasjonene langs vei ved Storskog og Svinesund.

Kap. 2755 Helsetjenester i kommunene mv.

Post 70 Allmennlegehjelp

Forlengelse av unntaksbestemmelser i kompetanseforskriften og trygderefusjonsforskriften

For å legge til rette for en forsvarlig bemanning i den kommunale helse- og omsorgstjenesten under pandemien er det gjort midlertidige endringer i kompetanseforskriften og trygderefusjonsforskriften om unntak fra kompetansekrav slik at tilsetting i eller forlengelse av vikariater for leger som ikke oppfyller kompetansekravene kan være på til sammen mer enn ett års varighet. Unntaket er i utgangspunktet kun ment å kunne anvendes når det ikke er mulig å rekruttere vikarlege som oppfyller kompetansekravet. Varigheten på unntaket er fastsatt til 1. mars 2022. Det foreslås å forlenge unntaksperioden til 1. juli 2022. Kostnaden ved denne forlengelsen er anslått til 12,5 mill. kroner. Det finansierer 50 leger på disse kriteriene.

Koronatakster

Gjennom kongelig resolusjon 17. desember 2021 ble det besluttet å gjeninnføre enkelte endringer i stønadsforskriften for legetjenester for å sørge for kapasitet i allmennlegetjenesten under koronapandemien. Dette gjelder bl.a. takst for tverrfaglig konsultasjon via video- og/eller telefon mellom

fastlege og helsepersonell i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og/eller ambulanspersonell, systematisk risikokartlegging av fastlegeliste og egenandelsfritak der det gis oppsøkende helsehjelp. Takstene ble innført fra 15. desember 2021 og skal vare til 1. juli 2022. Kostnaden er anslått til om lag 25 mill. kroner.

Utvidet personkrets som kan utløse folketrygdrefusjoner

Gjennom kongelig resolusjon 17. desember 2021 ble det besluttet å videreføre i forskrift utvidet personkrets som kan utløse folketrygdrefusjoner til 1. juli 2022. Kostnaden er anslått til om lag 25 mill. kroner.

Massetesting i folketrygden

Midlertidige forskriftsendringer for å legge til rette for finansiering av massetesting (heretter jevnlig testing) for covid-19 gjennom folketrygden er videreført frem til 1. juli 2022. Med jevnlig testing menes systematisk testing av en gruppe mennesker, uten at det er foretatt individuelle vurderinger med tanke på mistanke om smitte eller sykdom. En forlengelse av bestemmelser i forskrift som muliggjør fortsatt finansiering antas ikke å medføre merutgifter, da det ikke er dette som påvirker tilstrømmingen til testing.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 62,5 mill. kroner.

2.7 Barne- og familiedepartementet

Kap. 840 Tiltak mot vold og overgrep

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70 og kap. 846, post 62

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen på posten med 1 mill. kroner til informasjonstiltak for å gjøre tjenester for barn, unge og foreldre bedre kjent. Dette skal bidra til at barn og unge som har det vanskelig, og foreldre som sliter, vet hvem de kan kontakte og hvilke tjenester som er åpne, selv om smitteverntiltak er iverksatt på nasjonalt og lokalt nivå. Dette kan være hjelpetelefoner, nettsted som ung.no og foreldrehverdag.no eller tjenester som krisesentre, barnevern, familievern mv. Midlene kan også nyttes til å gjøre informasjon tilgjengelig på flere språk.

Post 70 Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., kan nyttes under post 21 og post 61 og kap. 858, post 1

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 2 mill. kroner til Mental Helse for å opprettholde økt bemanning på telefon- og chattetjenesten *Foreldresupport*, slik at tjenesten kan møte den økte pågangen smitteverntiltakene kan medføre. Tjenesten kan være til hjelp for foreldre som trenger støtte for å være gode omsorgspersoner og bidra til å hindre vold mot barn.

Regjeringen foreslår også å øke bevilgningen med 7,5 mill. kroner til tilskuddsordningen *Drifts- og prosjekttilskudd til tiltak mot vold og overgrep*. En studie fra Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress, gjennomført våren 2021, viser at rundt en av fire ungdommer i Norge har opplevd vold eller overgrep under pandemien. Dette omfanget har generelt holdt seg stabilt før og under pandemien. Regjeringen er likevel bekymret for at pandemien og smitteverntiltakene kan ha gjort det vanskeligere å avdekke vold. Tilskuddsordningen skal bidra til å forebygge vold og overgrep i nære relasjoner og ivareta voldsutsatte voksne og barn.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 9,5 mill. kroner.

Kap. 846 Familie- og oppveksttiltak

Post 71 Utviklings- og opplysningsarbeid mv., kan nyttes under post 21

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen på posten med 5 mill. kroner til Røde Kors sin hjelpetelefon *Kors på halsen* for å møte den økte pågangen smitteverntiltakene kan medføre. Kors på halsen er et samtaletilbud for alle opp til 18 år. Barn kan ringe, sende e-post eller chatte med en voksen de kan stole på, om alt som er viktig for dem. For barn som har det vanskelig under pandemien, er det særlig viktig å ha et slikt lavterskeltilbud.

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet

Post 61 Utvikling i kommunene

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen på posten med 3 mill. kroner til *Alarmtelefonen for barn og unge*, slik at tjenesten i første halvår 2022 kan møte en forventet økning i barn og unges behov for å komme i kontakt med hjelpeapparatet. Erfaringsstall viser at antall henvendelser til Alarmtelefonen øker i situasjoner med nedstenging.

Kap. 881 Tilskudd til trossamfunn m.m.

Post 78 Ymse faste tiltak

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen på posten med 9,5 mill. kroner til digitale arrangementer og tiltak rettet mot sårbare barn, unge og eldre i regi av tros- og livssynssamfunnene. Tros- og livssynssamfunnene har strukturer for å ta vare på enkeltmennesker og mindre grupper, også digitalt. Ved å bevilge midler til dette arbeidet kan samfunnene nå ut til flere. Tilskuddsmidlene blir fordelt til Den norske kirke og paraplyorganisasjonene Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, Norges kristne råd og Muslimsk dialognettverk. Paraplyorganisasjonene kan fordele midlene videre til sine medlemsorganisasjoner.

Andre saker

Tiltak rettet mot barn og unge og sårbare grupper

Nye forsterkede smitteverntiltak er iverksatt for å redusere det nasjonale smittepresset og bremse spredningen av omikronvarianten. Regjeringen legger opp til å skjerme barn og unge så langt det er mulig. Det viktigste vi kan gjøre for å ivareta barn og unge som ikke har det bra, er at barnehager, skoler og fritidsaktiviteter holder åpent, så langt det er smittevernfarelig forsvarlig. Mange barn og unge vil likevel rammes av tiltakene som er iverksatt.

Ut fra erfaringene med nedstenging av samfunnet i tidligere faser av pandemien vet vi at krisen rammer skjevt. Barn og unge i familier med høy grad av konflikt, dårlig økonomi og trangbodhet, rus eller psykiske vansker blir særlig skadelidende av kontaktreduserende tiltak. Også andre sårbare grupper, som eldre, personer med funksjonsnedsettelse, personer med rusproblemer og/eller psykiske problemer, har i perioder blitt rammet av reduserte eller stengte aktiviteter og tilbud. Mange pårørende har også hatt perioder med økt belastning som følge av dette. Kontaktreduserende tiltak kan for mange bidra til økt ensomhet og til at personer som allerede har det vanskelig, får det verre.

Både i 2020 og 2021 ble det iverksatt kompensierende tiltak for sårbare grupper. Frivilligheten og andre organisasjoner, inkludert tros- og livssynssamfunnene, har hatt en sentral rolle i arbeidet med å begrense ensomhet og å bidra til nytenking, sosialt fellesskap og økt aktivitet og deltakelse. En rekke hjelpetelefoner ble styrket, og det ble bevilget ekstra midler til frivillige organisasjoner for å gjennomføre tilrettelagte sosiale tiltak og aktiviteter for sårbare grupper i tråd med gjeldende smitteverntiltak.

Dagens smittesituasjon er igjen blitt alvorlig, og inngripende smitteverntiltak har blitt iverksatt. Regjeringen foreslår derfor tiltak for å dempe de negative konsekvensene av pandemien og de inngripende tiltakene for barn og unge og sårbare grupper. Regjeringen foreslår midlertidige tiltak på totalt 78 mill. kroner på Barne- og familiedepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet sine områder:

- 50 mill. kroner til stimuleringsprogrammet for helsefrivilligheten, jf. kap. 761, post 79
- 1 mill. til informasjonstiltak for å gjøre tjenester for barn, unge og foreldre bedre kjent, jf. kap. 840, post 21
- 2 mill. kroner til Mental helses hjelpetelefon *Foreldresupport*, jf. kap. 840, post 70
- 7,5 mill. kroner til Drifts- og prosjekttilskudd til tiltak mot vold og overgrep, jf. kap. 840, post 70
- 5 mill. kroner til Røde Kors' hjelpetelefon *Kors på halsen*, jf. kap. 846, post 71
- 3 mill. kroner til Alarmtelefonen for barn og unge, jf. kap. 854, post 61
- 9,5 mill. kroner til digitale arrangementer og tiltak rettet mot sårbare barn, unge og eldre i regi av tros- og livssynssamfunnene, jf. kap. 881, post 78

2.8 Nærings- og fiskeridepartementet

Kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet

Post 25 Drift og forvaltning av kompensasjonsordninger

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til forvaltning av kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall med 19,7 mill. kroner som følge av videreføring og endringer i ordningen. Bevilgningen på posten er 12,4 mill. kroner i 2022. Gjeldende bevilgning skal dekke kostnader knyttet til etterkontroll og etterarbeid som omgjøring av utbetalinger og klager i forbindelse med utbetalinger i perioden frem til oktober 2021.

Videreføring av ordningen fra og med november 2021 til februar 2022 vil medføre økte utgifter på om lag 19,7 mill. kroner i 2022 til utvikling, drift og forvaltning. I tillegg foreslås det å etablere systemer for etterkontroll av at nye krav om tilbakebetaling av tilskudd på nærmere vilkår etterleves. Inkludert i dette beløpet inngår også forvaltning av ordning for dekning av tapt varelager. Søknader om støtte til tapt varelager inngår i samme søknadsskjema som brukes for kompensasjonsordningen.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på posten med 19,7 mill. kroner til 32,1 mill. kroner.

Post 27 (Ny) Etablering av støttereister

Regjeringen foreslår 22,6 mill. kroner til etablering av et støttereister. Det er viktig å unngå misbruk av fellesskapets midler. Tiltak bør derfor ha systemer som minimerer risikoen for misbruk og med tilstrekkelig kontroll. Åpenhet om offentlig støtte til næringslivet bidrar til god etterlevelse av regelverk og til å avdekke misbruk av fellesskapets midler. Særlig under pandemien har det vært mange ulike støtteordninger forvaltet av ulike myndigheter og flere ordninger har endret statsstøtterettslig grunnlag underveis. Dette gjør det vanskelig å ha den oversikt som er nødvendig for kontrollformål.

Offentlig støtte tildeles etter ulike EØS-rettslige grunnlag. Støttegiver har plikt til å kontrollere at enkelttildelinger av støtte skjer i samsvar med dette grunnlaget. Alle rettsgrunnlag inneholder vilkår om hva som utgjør støtteberettigede kostnader, hvilken støtteintensitet som er tillatt og nærmere regler om kumulasjon av offentlig støtte fra flere forskjellige kilder. Flere rettsgrunnlag setter også et støttetak, det vil si en absolutt grense for hvor store støttebeløp som kan tildeles et enkelt foretak eller konsern.

Registeret vil kunne øke transparensten omkring enkelttildelinger. Det vil også gjøre det enklere å påse at nye tildelinger er i tråd med reglene om statsstøtte, for eksempel at kumulasjonsregler overholdes. Et premiss for at registeret skal gi forventet nytte er at det er oppdatert og komplett for de deler av offentlig støtte som det bestemmes at skal inngå i en registreringsplikt til registeret.

Støttereisteret må vurderes samordnet med det arbeidet som pågår i prosjektet *Digitilskudd*, som er et samarbeidsprosjekt mellom Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) og Kultur- og likestillingsdepartementet. Digitilskudd skal i første omgang resultere i en digital oversikt over statlige tilskudd til frivillig sektor.

Regjeringen mener at det bør etableres et felles register for støtte under ulike støtteordninger til næringsliv og kulturliv, herunder tilskuddene som er gitt i forbindelse med pandemien. En oppdatert og modernisert versjon av Registeret for offentlig støtte som forvaltes av Brønnøysundregistrene, kan være én tilnærming for raskt å kunne få et fungerende register på plass.

For at arbeidet med etablering av et offentlig støtteregister kan starte snarlig foreslås det å bevilge 22,6 mill. kroner på posten i 2022. Det forventes at samlede utgifter til etablering av registret vil være 45 mill. kroner. Nærings- og fiskeridepartementet vil ha ansvaret for etablering av registret, i samråd med berørte departementer.

Post 82 (Ny) Midlertidig støtteordning for publikumsåpne arrangementer

Støtteordningen for store publikumsåpne arrangementer ble opprettet under Regjeringen Solberg i november 2020, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), Prop. 79 S (2020–2021) og Prop. 195 S (2020–2021). Ordningen har gjennom tre søknadsrunder dekket arrangementer fra 5. mars 2020 til ut oktober 2021. Første runde gjaldt arrangementer fra 5. mars 2020–31. desember 2020, andre runde fra 1. januar 2021–31. juni 2021, og tredje runde fra 1. juli–31. oktober 2021. De to siste rundene av ordningen gjaldt arrangementer utenom kultur- og idrettssektoren av regional/nasjonal verdi med et ventet besøkstall på minst 200 personer, og som ble nedskalert eller avlyst pga. myndighetspålegg og råd. I første runde var det krav om ventet besøkstall på minst 350 personer. Ordningen har dekket inntil 60 pst. av arrangørs/medarrangørs faktiske underskudd knyttet til arrangementet. Det ble samlet utbetalt om lag 153 mill. kroner under ordningen. Ordningen har vært rammestyrte og forvaltet av Innovasjon Norge.

Arrangementsbransjen har vært sterkt berørt av begrensninger som følger av råd fra myndighetene og smitteverntiltak gjennom store deler av pandemien. Først etter gjenåpningen i slutten av september 2021 kunne store publikumsåpne arrangementer avholdes tilnærmet som normalt. Smitteverntiltakene som ble innført 7. desember 2021 og 13. desember 2021 har lagt store begrensninger for gjennomføringen av arrangementer. Regjeringen foreslår derfor å gjeninnføre støtteordningen for store publikumsåpne arrangementer. Aktører som ikke treffes av ordningen, kan blant annet søke den kommunale kompensasjonsordningen.

Innretning

Regjeringen foreslår at ordningen i stor grad innrettes likt som i den foregående perioden. Dette innebærer at målgruppen fortsatt vil være arrangører/medarrangører av store publikumsåpne arrangementer. Tilskudd gis på bakgrunn avlys-

ning eller nedskalering av store publikumsåpne arrangementer av nasjonal/regional verdi som er avlyst eller nedskalert som følge av råd og pålegg fra myndighetene i forbindelse med pandemien.

I tråd med tidligere innretning, vil søknader bli vurdert skjønnsmessig etter kriterier om nasjonal eller regional verdi. Støtte vil beregnes med utgangspunkt i faktisk dokumentert underskudd per arrangement, inklusive lønnskostnader. Maksimalt tilskuddsbeløp beholdes uendret på 60 pst. av faktisk underskudd som følge av avlysning eller nedskalering. Støtten vil avkortes mot annen koronarelatert støtte, dersom denne dekker de samme kostnadene. Innovasjon Norge vil forvalte ordningen, som vil være rammestyrte. Det vil ikke være klageadgang. Det foreslås justeringer i inngangskriteriet i ordningen, hvor forventet antall besøkende på minst 200 personer på arrangementer settes ned til 100 personer. Regjeringen foreslår at ordningen får varighet til ut juni 2022.

Ytterligere justeringer i ordningens innretning vurderes i Nærings- og fiskeridepartementets arbeid med nærmere retningslinjer for ordningen. Det vil være naturlig å justere på enkelte kriterier, som kriteriet om at arrangementer må være planlagt før 1. mai 2021 for å falle inn under ordningen.

Maksimal støtte per foretak/konsern, statsstøtterettslig hjemmelsgrunnlag

Regjeringen foreslår å videreføre ordningen under EØS-avtalens art. 61 (3) b og Temporary Framework avsnitt 3.1 som i foregående periode av ordningen. Det maksimale taket for støtte per foretak/konsern foreslås økt til 2,3 mill. euro som følge av oppdaterte retningslinjer for bruk av valgte hjemmel. I forrige periode var taket for maksimal støtte per foretak/konsern 1,8 mill. euro, i tråd med daværende begrensninger på det tidspunkt. Bruk av andre statsstøtterettslige hjemmelsgrunnlag kan muliggjøre et høyere tak, men vil antagelig føre til at mange aktører faller utenfor ordningen som følge av strengere kriterier for støtte. Regjeringen legger vekt på at ordningen skal kunne treffe aktørene i målgruppen.

Budsjettforslag

Regjeringen foreslår en bevilgning på 85 mill. kroner til støtte gjennom ordningen. Anslaget på utgifter er usikkert, og regjeringen vil ved behov komme tilbake til Stortinget med forslag til bevilgningsendringer. Det legges opp til at utbetaling av støtte vil starte tidlig i første kvartal 2022. Gjeninnføring av ordningen må fastsettes innenfor

rammene av EØS-avtalens støtteregler og godkjennes av EFTAs overvåkningsorgan (ESA).

Post 85 (Ny) Midlertidig kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall som følge av koronapandemien, overslagsbevilgning

Regjeringen foreslår, i lys av smitteverntiltakene som ble iverksatt i desember 2021, å gjeninnføre den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet som var gjeldende til og med oktober 2021. Ordningen foreslås nå videreført fra november 2021 til og med februar 2022. Ordningen justeres noe sammenlignet med tidligere perioder.

Kompensasjonsordningen for næringslivet gir støtte til delvis dekning av enkelte faste, uunngåelige kostnader for foretak som har hatt et stort omsetningsfall som hovedsakelig skyldes pandemien. Et hovedvilkår for å få støtte er at man i hhv. november og desember har hatt et omsetningsfall på 30 pst. sammenlignet med tilsvarende periode i 2019. Tilskuddet beregnes ved at foretakets faste, uunngåelige kostnader multipliseres med en justeringsfaktor og foretakets omsetningsfall i prosent fratrukket 30 prosentpoeng. Dette er i tråd med modell for beregning av støtte som ble gjort gjeldende fra og med juli 2021.

Fra september 2020 har bedriftene kunnet søke om tilskudd for to måneder av gangen. Regjeringen foreslår at tilskuddsperiodene for november 2021 til februar 2022 blir én måned. For november og desember 2021 foreslås det å dekke inntil 85 pst. av de faste, uunngåelige kostnadene, den såkalte dekningsgraden, ved et omsetningsfall på 100 pst. Det foreslås at maksimalt tilskuddsbeløp per måned settes til 7,5 mill. kroner for november og desember. For september/oktober var maksimalt tilskuddsbeløp for tomånedersperioden samlet 20 mill. kroner, men med 50 pst. avkorting av støtten fra 10 mill. kroner. Tak for maksimalt tilskuddsbeløp bidrar til å målrette støtten mot små foretak som ikke har like gode muligheter til å få finansiering i kapitalmarkedet som store foretak og konserner. Vilkårene i ordningen for januar og februar vil fastsettes i forskrift, i lys av smitteverntiltakene. Foretak/konsern kan maksimalt motta 120 mill. kroner i tilskudd fra kompensasjonsordningen, regnet fra mars 2021 og ut ordningens levetid. Dette følger av det støtterettslige grunnlaget for ordningen. Regjeringen vil innføre regel om tilbakebetaling av tilskudd dersom bedriften går med overskudd eller tar utbytte. Regjeringen vil vurdere om regelen bør ta utgangspunkt i overskudd samlet sett for 2020 og 2021, og ev. 2022, og fastsette dette i forskrift.

Regjeringen foreslår også at ordningen for tapt varelager gjeninnføres, i all hovedsak med samme innretning som tidligere. Det betyr bl.a. at ordningen rettes mot bedrifter som er direkte berørt av full skjenkestopp og kan etter nærmere vilkår dekke anskaffelseskostnader for ferskvarer som næringsmidler eller andre bedervelige varer. Det vises til Prop. 49 L (2021–2022) for nærmere omtale av innretningen på kompensasjonsordningen.

Det vises til omtale i avsnitt 1.6 om den økonomiske håndteringen overfor næringslivet i det videre forløpet av koronapandemien. Kompensasjonsordningen må forventes å ha negative konsekvenser for omstillingsevnen i næringslivet og mobiliteten i arbeidsmarkedet. De negative virkningene av ordningen kan forsterkes etter hvert som ordningen har vart lenge og grunnlaget for støtte er sammenligning med en situasjon i næringslivet som etter hvert ligger langt bak i tid. Ordningen bør på den bakgrunn ikke vare lenger enn nødvendig.

Ordningen er rettighetsbasert, og det foreslås derfor en bevilgning med stikkordet «overslagsbevilgning». Det er usikkerhet knyttet til hvor store utbetalingene blir for perioden november 2021 til februar 2022. Totalt for perioden fra mars 2020 til og med oktober 2021, til sammen 20 måneder, er det utbetalt om lag 14,2 mrd. kroner fra den generelle kompensasjonsordningen. I gjennomsnitt utgjør utbetalingene om lag 710 mill. kroner per måned. Over tid har omfanget av smitteverntiltak variert mye og vilkårene er endret. I den siste tilskuddsperioden som det har vært mulig å søke på, september-oktober 2021, var utbetalingene på om lag 79,7 mill. kroner eller om lag 40 mill. kroner per måned.

Det antas at budsjettbehovet for november 2021 vil utgjøre 40 mill. kroner, mens anslaget for desember 2021 og januar 2022, med nasjonalt skjenkeforbud og antallsbegrensinger, er på 300 mill. kroner for hver måned. For februar 2022 er det lagt til grunn et anslag på 260 mill. kroner. Ordningen er av praktiske grunner støtterettslig notifisert og godkjent fra og med november 2021 frem til og med juni 2022. Det tas sikte på å åpne for søknader for november og desember 2021 i januar 2022, forutsatt Stortingets behandling av ordningen.

Overslagsbevilgningen dekker også ordning for dekning av tapt varelager. I den perioden som dekning for tapt varelager tidligere har vært aktiv, fra november 2020 til og med april 2021, ble det utbetalt om lag 52 mill. kroner under

ordningen. Ordningen gjelder kun bedrifter som er direkte berørt av skjenkestoppene. Aktører som ikke treffes av ordningen for tapt varelager, kan søke den kommunale kompensasjonsordningen.

På dette grunnlag foreslås det å bevilge 900 mill. kroner på posten i 2022.

Kap. 904 Brønnøysundregistrene

Post 01 Driftsutgifter

En videreføring og endring i innretningen av kompensasjonsordningen for næringslivet vil kreve utvikling av den elektroniske løsningen og flytting av interne nøkkelressurser. Dette vil få konsekvenser for fremdriften i flere tiltak i Brønnøysundregistrene. Dette gjelder bl.a. utvikling av ny registerplattform (BRsys-prosjektet), der en ny plattform skal erstatte gamle saksbehandlingsløsninger og danne grunnlag for automatisert saksbehandling, samordning på tvers av registrene og enklere realisering av nye registre.

Flere påbegynte prosjekter i Brønnøysundregistrene som benytter den nye registerplattformen, kan bli forsinket. Dette gjelder register over reelle rettighetshavere, utvikling av nytt digitalt våpenregister og prosjekt for digital selskaps-etablering. Oppstart av prosjektet «Rett fra start» kan også bli forsinket. Prosjektet er del av Skatteetatens program for å modernisere den statlige innkrevingen. Videre kan prosjekt for utvikling av innrapporterings- og tilgjengeliggjøringsstjenester til og fra den nye registerplattformen og arbeidet med forbedringer for registeret for offentlig støtte blir forsinket. Videreføring av kompensasjonsordningen vil også medføre et økt saksvolum for saksbehandlere i Brønnøysundregistrene og ressurser fra telefontjenesten for bedriftsveiledning må brukes til veiledning om kompensasjonsordningen.

Regjeringen foreslår at driftsbevilgningen til Brønnøysundregistrene økes for å iverksette tiltak som motvirker forsinkelse i ovennevnte prosjekter. Forsinkelser kan likevel ikke utelukkes helt fordi det for eksempel kan oppstå utfordringer med å rekruttere rett kompetanse.

Brønnøysundregistrene er i gang med en plan for omstilling og kostnadsbesparelser for perioden 2021–2023. Forsinkelser i BRsys-prosjektet vil kunne medføre at prosessen for omstilling tar lengre tid enn forutsatt.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen på posten med 21,9 mill. kroner.

2.9 Samferdselsdepartementet

Kap. 1310 Flytransport

Post 70 Kjøp av innenlandske flyruter, kan overføres

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen på posten med 110 mill. kroner for første kvartal 2022 for å kunne dekke merkompensasjon til flyruter omfattet av ordningen med statlig kjøp og et mulig minstetilbudskjøp av flyruter normalt drevet på kommersielle vilkår.

Flyruter omfattet av ordningen med statlig kjøp, ofte kalt FOT-ruter, er en nødvendig del av et tilfredsstillende transporttilbud i distriktene. Dette er i hovedsak ruter til/fra regionale sentre i Nord-Norge og fra Nord-Vestlandet, til Oslo og Bergen.

Fra mars 2020 til desember 2021 er det gitt merkompensasjon til operatørene av FOT-rutene, som gir full inndekning av differansen mellom reduserte inntekter og reduserte kostnader. Modellen for fastsettelse av nivået på merkompensasjonen er basert på føringer fra Stortinget, jf. Innst. 197 S (2019–2020) og anmodningsvedtak nr. 412 av 19. mars 2020. Smitteverntiltakene som ble innført i desember 2021, har medført en ytterligere reduksjon i etterspørselen etter flyreiser, og prognosene for første kvartal 2022 tyder på lav etterspørsel etter flyreiser. Regjeringen foreslår derfor å videreføre ordningen med merkompensasjon til operatørene på FOT-rutene ut mars 2022, med full inndekning av differansen mellom reduserte inntekter og reduserte kostnader.

Prognosene for etterspørselen etter flyreiser de kommende månedene gjør det også nødvendig å sette av midler i beredskap til midlertidig kjøp av et minimumstilbud på ruter som før pandemien ble drevet på kommersielle vilkår. Slike kjøp vil i første omgang kunne være mest aktuelt på enkelte regionale flyruter. Ordningen med minstetilbudskjøp ble innført i mars 2020, men er gradvis redusert og opphørte ved utgangen av 2021. Flere ruter omfattet av ordningen er også tatt inn i den ordinære kjøpsordningen (FOT). Ordningen kan benyttes dersom et nødvendig minimumstilbud ikke dekkes av markedet selv. Regjeringen vil løpende vurdere behovet for å gjeninnføre minstetilbudskjøp.

Av bevilgningsforslaget på 110 mill. kroner er det lagt til grunn at 100 mill. kroner gjelder merkompensasjon på FOT-ruter og om lag 10 mill. kroner gjelder beredskap for et ev. minstetilbudskjøp på kommersielle flyruter. Regjeringen legger til grunn at midlene kan benyttes fritt til begge formål dersom behovene endres.

Kap. 1330 Særskilte transporttiltak

Post 71 (Ny) Tilskudd til kommersielle buss- og båtruter som følge av smitteverntiltak

Regjeringen foreslår å bevilge 50 mill. kroner til en tilskuddsordning til kommersielle buss- og båtruter som følge av smitteverntiltak.

En slik ordning gjaldt ut 2021. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til virussituasjonen og hvordan gjeldende smitteverntiltak vil påvirke inntektsgrunnlaget til ekspressbuss. Det foreslås derfor å videreføre tilskuddsordningen ut mars 2022.

Kap. 1352 Jernbanedirektoratet

Post 70 Kjøp av persontransport med tog, kan overføres, kan nyttes under post 71

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen på posten med 800 mill. kroner for å ta høyde for tilleggsavtaler med togselskapene ut mars.

Innenfor Saldert budsjett 2022 er det ikke satt av midler til tilleggsavtaler med togselskapene. Antall reisende er trolig fortsatt for lavt til at togselskapene kan opprettholde et grunnleggende tilbud med ordinært vederlag. Gjeldende smitteverntiltak, bl.a. bruk av hjemmekontor og anbefalinger om å holde avstand, medfører at færre reiser med tog. Det bør derfor fortsatt tas høyde for at det kan bli behov for tilleggsavtaler i deler av første kvartal 2022. For å hindre overkompensasjon, skal avtalene avgrenses mot andre kompenserende tiltak, og utbetalingene skal etterregnes mot inntekter og dokumenterte utgifter.

2.10 Finansdepartementet

Kap. 1634 Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet

Post 21 (Ny) Spesielle driftsutgifter

Det vises til nærmere omtale av en ny, midlertidig lønnsstøtteordning under post 73 nedenfor. Innføring av en ny lønnsstøtteordning under Skatteetaten vil medføre merkostnader i Skatteetaten i 2022 til utvikling og forvaltning av ordningen, herunder IT-utvikling og drift, veiledning, søknadsbehandling, klagebehandling og kontroll. Kostnadene for Skatteetaten er foreløpig anslått til 105 mill. kroner, og posten foreslås på denne bakgrunn bevilget med dette beløpet. Det understrekes at kostnadsanslagene er svært usikre. Det kan derfor bli behov for å komme tilbake med forslag om endret bevilgning på et senere tidspunkt.

Det foreslås en bevilgning på posten på 105 mill. kroner.

Post 73 (Ny) Lønnsstøtte til foretak rammet av smitteverntiltak, overslagsbevilgning

En ny, midlertidig lønnsstøtteordning presenteres i Prop. 47 L (2021–2022). Formålet med den midlertidige lønnsstøtteordningen er å etablere en tidsavgrenset, kortvarig støtteordning som bidrar til at foretak unngår å permittere eller sier opp ansatte på grunn av omsetningsfall som følge av bestemte nasjonale smitteverntiltak som ble innført i desember 2021. Ordningen retter seg mot foretak som er berørt av nasjonalt pålagte begrensninger på sitt forretningsområde, som antallsbegrensninger, krav om bordplassering, skjenkerestriksjoner eller liknende, jf. Covid-19-forskriftens kapittel 5 §13a, §14 annet ledd bokstav b-c samt tredje ledd, §14d og §15. Lønnsstøtte graderes basert på omsetningsfall, og foretaket må ha et omsetningsfall på minimum 20 pst. i desember 2021 og januar 2022 og minimum 30 pst. i februar 2022 for å få støtte. Omsetningsfallet skal for en vesentlig del skyldes de nevnte pålagte begrensningene. Andre kriterier for å motta lønnsstøtte vil blant annet være at foretaket har ansatte som har mottatt lønn, og at foretaket er helt eller delvis skattepliktig til Norge. Foretaket kan ikke ha iverksatt helt eller delvis permittering av ansatte fra og med 1. desember 2021 og til og med utgangen av perioden det søkes støtte for. Unntak gjelder for foretak som har hentet alle ansatte som ble permittert etter 30. november 2021, tilbake i arbeid senest 23. desember 2021. Skatteetaten, som er tilskuddsmyndighet, skal kunne kreve at revisor eller autorisert regnskapsfører bekrefter opplysninger som gis i søknaden. Tilskuddsmyndigheten skal kunne utføre risikobasert etterkontroll, og ved behov innhente opplysninger for å verifisere de opplysningene som ble gitt på søknadstidspunktet. Viser det seg at opplysningene ikke stemmer, vil det være hjemmel for å endre støtteberegningen og kreve tilbakebetaling av for mye utbetalt støtte. Ordningen gjelder for desember 2021 og ut februar 2022. Forslaget er fremmet med forbehold om ESAs godkjenning, og ordningen kan ikke settes i verk før ESAs endelige godkjenning foreligger. Det vises for øvrig til nærmere omtale av ordningen i Prop. 47 L (2021–2022).

Ordningen er på usikkert grunnlag anslått å gi utbetalinger på om lag 1 500 mill. kroner i gjennomsnitt per måned for desember og januar og 1 000 mill. kroner i februar 2022. Det foreslås

en bevilgning på posten på 4 000 mill. kroner til formålet.

Ordningen vil isolert sett føre til færre permitteringer, og dermed lavere utgifter til dagpenger. Regjeringen vil ifb. RNB 2022 komme tilbake med oppdaterte anslag for dagpengebevilgningen.

Kap. 4634 Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet

Post 85 (Ny) Tilskudd til støtteberettigete virksomheter – tilbakebetaling

Skatteetaten har ansvaret for den midlertidige tilskuddsordningen for foretak med stort omsetningsfall for perioden mars–august 2020 og den midlertidige tilskuddsordningen for å ta permitterte tilbake til jobb for perioden juli–desember 2020 samt mars–juni 2021. Skatteetaten arbeidet i 2021 videre med kontroll av utbetalte tilskudd, på grunnlag av bl.a. endelige regnskap hos motakerne og revisorbekreftelser. For mye eller uberettiget støtte søkes tilbakebetalt. Flere virksomheter som gikk bedre økonomisk enn fryktet på søknadstidspunktet, har også selv tatt initiativ til tilbakebetaling. Ved behandlingen av Prop. 36 S og Innst. 100 S (2021–2022) om ny saldering av statsbudsjettet for 2021 ble det opprettet en post hvor slike tilbakebetalinger kunne inntektsføres. Det forventes noe tilbakebetalt tilskudd også i 2022, og det er derfor behov for en tilsvarende post i 2022 for å kunne inntektsføre tilbakebetalte tilskudd fra de nevnte ordningene. Hvor mye som vil være tilbakebetalt per 31.12.2022, er svært usikkert. Det foreslås å føre opp en bevilgning på 1 mill. kroner på nytt kap. 4634 Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet, ny post 85 Tilskudd til støtteberettigete virksomheter – tilbakebetaling. Regjeringen vil ved behov komme tilbake med oppdaterte anslag ifb. RNB 2022.

Post 86 (Ny) Lønnsstøtte til foretak rammet av smitteverntiltak – tilbakebetaling

Skatteetaten vil ha ansvar for forvaltning av den nye lønnsstøtteordningen, herunder kontroll av utbetalte tilskudd. For mye eller uberettiget støtte søkes tilbakebetalt. Det er derfor behov for en inntektspost hvor tilbakebetalt støtte under den nye lønnsstøtteordningen kan inntektsføres. Det er stor usikkerhet om hvor mye støtte som eventuelt vil bli tilbakebetalt. Det foreslås å føre opp en bevilgning på 1 mill. kroner på kap. 4634 Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet, ny post 86 Lønnsstøtte til foretak rammet av

smitteverntiltak – tilbakebetaling. Regjeringen vil ved behov komme tilbake med oppdaterte anslag ifb. RNB 2022.

Kap. 5521 Merverdiavgift

Post 70 Merverdiavgift

Det vises til omtalen om midlertidig utsettelse av skatte- og avgiftsinnbetalinger under *Andre saker* under Finansdepartementet. Endringene innebærer at bevilgningen på kap. 5521, post 70 foreslås redusert med 200 mill. kroner.

Kap. 5561 Flypassasjeravgift

Post 70 Flypassasjeravgift

Utsatt gjeninnføring av flypassasjeravgiften

Flypassasjeravgiften ble innført 1. juni 2016. Formålet med avgiften er hovedsakelig å skaffe staten inntekter, men den kan også ha miljøeffekt ved at etterspørselen etter flyreiser reduseres. Avgiften oppstår når flyginger påbegynnes ved norsk lufthavn, og har siden 1. april 2019 vært differensiert med ulike satser for flyginger med sluttdestinasjon henholdsvis i og utenfor Europa. Avgiften beregnes per passasjer som påbegynner avgiftspliktig flyging.

Norsk luftfartsnæring har vært sterkt rammet av koronapandemien. Solberg-regjeringen foreslo, som et kompenserende tiltak, å oppheve flypassasjeravgiften midlertidig fra 1. januar 2020 til ut oktober 2020, jf. Prop. 53 LS (2019–2020). Stortinget vedtok forslaget, se Innst. 197 S (2019–2020), og forlenget opphevingen ut 2020, jf. Innst. 19 S (2020–2021). I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2021 forlenget Stortinget opphevelsen ut 2021, jf. Innst. 2 (2020–2021). I statsbudsjettet for 2022 ble det foreslått å gjeninnføre flypassasjeravgiften med virkning fra 1. januar 2022, jf. Prop. 1 LS (2021–2022) og Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022). Dette ble vedtatt av Stortinget, jf. Innst. 3 S (2021–2022).

Spredningen av den nye virusvarianten, omikron, har medført ytterligere negative økonomiske konsekvenser for luftfartsnæringen. Regjeringen foreslår derfor å utsette tidspunktet for gjeninnføringen av flypassasjeravgiften til 1. juli 2022. Fra og med 1. juli 2022 vil flyginger igjen avgiftslegges i tråd med Stortingets vedtak om flypassasjeravgift for budsjettåret 2022. Det foreslås at vedtaket gis tilbakevirkende kraft, med virkning fra 1. januar 2022. Dette medfører at flyselskapene ikke skal innbetale avgift for flyginger

utført i perioden fra 1. januar 2022 og frem til Stortingets vedtak. Forslaget innebærer at bevilgningen på kap. 5561, post 70 reduseres med 880 mill. kroner. Forslaget antas ikke å ha administrative konsekvenser.

Det vises til forslag til romertallsvedtak om endring i Stortingets vedtak om flypassasjeravgift.

Andre saker

Midlertidig utsettelse av skatte- og avgiftsinnbetalinger

En midlertidig utsettelsesordning for skatter og avgifter ble innført 10. juni 2020 og varte til 30. juni 2021. Alle som var omfattet av den midlertidige utsettelsesordningen, ble automatisk innvilget en rett til å betale utsatt krav i tolv avdrag i perioden 31. oktober 2021 til 30. september 2022. Retten til å betale i avdrag opphører dersom fastsatte betalingsfrister ikke overholdes. I forbindelse med behandlingen av Prop. 36 S (2021–2022) og Innst. 100 S (2021–2022) ble fristen for å betale de ti siste avdragene forskjøvet til perioden 31. mars 2022 til 31. desember 2022.

De nye smitteverntiltakene kan medføre at det blir vanskelig for mange virksomheter å betale løpende skatter og avgifter. Regjeringen foreslår derfor at det etableres en ny utsettelsesordning for nye skatte- og avgiftskrav.

Et alternativ kunne vært å praktisere de ordinære reglene for utsettelse mer lempelig. De ordinære reglene krever en individuell vurdering av den enkeltes livssituasjon, økonomi og betalingshistorikk, og det ville gitt et bedre grunnlag for å målrette utsettelser mot levedyktige virksomheter. En slik ordning kan imidlertid bli ressurskrevende å håndtere for Skatteetaten. Regjeringen foreslår derfor en ny utsettelsesordning som i all hovedsak bygger på samme forutsetninger og vilkår som utsettelsesordningen som ble innført i juni 2020. Dette innebærer at det legges opp til objektive vilkår og en skjematisk behandling av søknader basert på egenerklæring fra søker. Ordningen innebærer en forenkling for skattyterne i forhold til de ordinære reglene. Hovedvilkåret for å få utsettelse vil være at skattyter er midlertidig ute av stand til å innfri sine krav som følge av covid-19-utbruddet og smitteverntiltakene.

Regjeringen foreslår at ny utsettelsesordning for skatte- og avgiftskrav skal omfatte krav som forfaller i perioden mellom 1. januar 2022 og 31. mars 2022. Ordningen vil dermed gjelde for arbeidsgiveravgift med forfall 15. januar og 15. mars 2022, forskuddsskatt for upersonlige

skattytere med forfall 15. februar 2022, forskuddsskatt for personlige skattytere med forfall 15. mars 2022, merverdiavgift med forfall 10. februar 2022 og særavgifter med forfall den 18. januar, 18. februar og 18. mars 2022.

For krav som forfalt før årsskiftet, for eksempel merverdiavgift med forfall 10. desember 2021, kan det søkes utsettelse etter de ordinære reglene for betalingsutsettelse.

Det foreslås at krav under den nye midlertidige utsettelsesordningen skal nedbetales avdragsvis innen utgangen av 2022. Betaling av avdrag etter den tidligere og den nye midlertidige utsettelsesordningen, vil dermed løpe parallelt for de som har utsatte krav etter begge ordninger. Skattedirektoratet vil fastsette nærmere betalingsfrister for avdragene. Retten til å betale i avdrag vil opphøre dersom fastsatte betalingsfrister ikke overholdes.

Ordinær forsinkelsesrente ble benyttet i den forrige utsettelsesordningen fra 1. januar 2021 og påløper i den gjeldende avdragsordningen. Private kreditorer kan benytte den ordinære forsinkelsesrenten når krav ikke innfris ved forfall, jf. forsinkelsesrenteloven § 2. Ordinær forsinkelsesrente er 8,5 pst. fra 1. januar 2022. Det foreslås nå i stedet at det benyttes en rente på 6 pst. for skatte- og avgiftskrav i perioden fra og med 15. januar til og med 31. mars 2022.

Den lavere renten må av systemtekniske grunner gjelde for alle rentebærende skatte- og avgiftskrav. En annen rente i den nye utsettelsesordningen, enn den som ellers gjelder ved forsinket betaling av skatte- og avgiftskrav, ville kreve meget store og tidkrevende endringer i Skatteetatens innkrevningssystemer. Dette ville få store konsekvenser for andre prosjekter i etaten. En lavere forsinkelsesrente kan derfor ikke avgrenses til den nye utsettelsesordningen, men må omfatte alle skatte- og avgiftskrav, også de som ikke er innvilget betalingsutsettelse. Ordinær forsinkelsesrente benyttes for andre typer offentlige krav.

Forslaget kan bidra til å avhjelpe virksomheters eventuelle likviditetsproblemer, men kan samtidig bidra til at ulønnsomme virksomheter holdes kunstig i live. Det kan hindre omstilling av næringslivet til lønnsomme virksomheter. Det var en nedgang i antall konkurser på 20 pst. i 2020 sammenlignet med 2019. Foreløpige tall per utgangen av november 2021 indikerer en nedgang i konkurser i 2021 på om lag 35 pst. sammenlignet med samme periode i 2019 (før pandemien).

Det anslås at en ny utsettelsesordning vil føre til at utsatte skatter og avgifter øker med i

størrelsesordenen 1 mrd. kroner, fra i overkant av 3,5 mrd. kroner per 15. november til 4,5 mrd. kroner per 31. mars 2022. En ny utsettelsesordning vil gi et provenyrtap som følge av økt mislighold og tapt prioritet for staten ved eventuelle konkurser. På den annen side vil staten få renteinntekter på de utsatte kravene. Videre vil lavere forsinkelsesrente for alle skatte- og avgiftskrav også føre til et provenyrtap for staten. På usikkert grunnlag anslås det et samlet provenyrtap på 200 mill. kroner bokført i 2022 som følge av den nye utsettelsesordningen og lavere forsinkelsesrente for skatte- og avgiftskrav. Budsjetteknisk føres det samlede provenyrtapet på kap. 5521, post 70 Merverdiavgift, siden de største tapene gjelder merverdiavgiftskrav.

Gjeninnføring av statlig garantiordning for banklån til bedrifter – vedtak om fornyet garantifullmakt

Garantiordningen for lån til små og mellomstore bedrifter ble etablert i mars 2020 som ett av de første krisetiltakene på grunn av koronapandemien. Ordningen ble i april 2020 utvidet til også å omfatte større bedrifter. Formålet var å styrke bedrifters tilgang til likviditet. Siden ordningen gjør det mindre risikabelt for bankene å gi lån, har den bidratt til at levedyktige bedrifter kan komme seg gjennom krisen. Ordningen er nærmere omtalt i Prop. 127 S (2019–2020) kapittel 7.2. På grunnlag av forslag i Prop. 195 S (2020–2021) vedtok Stortinget 18. juni 2021 garantirammen på 50 mrd. kroner. Ordningen har blitt forlenget ved flere anledninger, før den stengte for innvilgelse av nye garanterte lån 31. oktober 2021.

Den 14. desember 2021 besluttet regjeringen å gjeninnføre garantiordningen. Gjeninnføringen må ses i lys av at enkelte deler av næringslivet ble særlig påvirket av de nye smitteverntiltakene som ble innført. Ordningen åpnet for nye lån 17. desember 2021 og vil være åpen for nye lån frem til 30. juni 2022, med mindre utviklingen skulle tilsi at den bør lukkes tidligere.

Ordningen er regulert i lov 27. mars 2020 nr. 14 om statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter, jf. Prop. 58 LS (2019–2020), og tilhørende forskrift 27. mars 2020 nr. 490. Etter forslag i Prop. 57 S (2019–2020) ble det i statsbudsjettet 2020 bevilget en tapsavsetning på 10 mrd. kroner. Konstatert tap under ordningen var per 31. desember 2021 om lag 121 mill. kroner.

Ved utgangen av desember 2021 var det gitt garantier for til sammen 11,3 mrd. kroner under ordningen, opp fra 10,1 mrd. kroner ved utgangen av 2020. Siden garantien dekker 90 pst. av lånene,

betyr det at bankene ved utgangen av 2021 hadde innvilget lån på til sammen 12,6 mrd. kroner under ordningen. I 2022 foreslås det at det kan stilles garantier for inntil 38,7 mrd. kroner, som tilsvarer differansen mellom den totale garantirammen på 50 mrd. kroner og volumet av allerede stilte garantier på 11,3 mrd. kroner. Lånegarantiordningen har vært lite brukt etter sommeren 2020, siden bedriftene har hatt tilgang på vanlige banklån og dermed ikke oppfylt vilkårene for lån under ordningen.

På bakgrunn av at garantiordningen er forlenget til ut juni 2022, inviteres Stortinget til å treffe formelt vedtak om nye garantier for inntil 38,7 mrd. kroner i 2022, innenfor en samlet garantiramme på 50 mrd. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

2.11 Olje- og energidepartementet

Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat

Post 75 Stønad til husholdninger for ekstraordinære strømutfgifter, overslagsbevilgning

Stortinget har vedtatt en midlertidig strømstønadsordning for husholdninger som skal kompensere for ekstraordinært høye strømpriser, jf. Prop. 45 S (2021–2022) og Prop. 44 L (2021–2022). Ordningen gjelder husholdningenes strømforbruk fra og med desember 2021 til og med mars 2022. Det er bevilget 5,5 mrd. kroner på posten til ordningen.

Strømstønadsordningen innebærer at staten gir stønad til husholdningene dersom gjennomsnittlig elspotpris for måneden overstiger en terskelverdi på 70 øre per kWh i det aktuelle prisområdet husholdningen befinner seg i, opp til et månedlig strømforbruk på 5 000 kWh. Ordningen forvaltes av Reguleringsmyndigheten for energi (RME). RME beregner stønadsseter under ordningen basert på følgende formel: $stønadsgrad \times (stønadsgrunnlag - terskelverdi)$. Stønadsgraden er i den midlertidige strømstønadsloven satt til 55 pst. Stønadsgrunnlaget er den gjennomsnittlige elspotprisen i prisområdet husholdningen befinner seg i (eksklusiv merverdiavgift). Terskelverdien er 70 øre per kWh. Stønadssetene RME beregner kommer til fratrukk på husholdningenes strømregning via faktura fra nettselskapet eller kraftleverandøren.

Regjeringen mener at det er behov for å gjøre justeringer i ordningen for å bidra mer til å dekke økte strømpriser for husholdningene. Regjeringen

foreslår derfor å øke stønadsgraden under ordningen for forbruk i perioden januar, februar og mars 2022 fra 55 pst. til 80 pst. Det anslås at den foreslåtte endringen i stønadsgrad isolert sett vil øke utgiftene under strømstønsordningen med 2 mrd. kroner.

Det bør fremdeles gis et prissignal slik at husholdningene gis insentiver til å redusere strømforbruket når strømprisene er høye. Husholdningenes strømforbruk kan også potensielt påvirke strømprisene andre sluttforbrukere står overfor, som næringslivet. Hensynet til å avlaste husholdningene økonomisk må på denne bakgrunn avveies mot behovet for å opprettholde prissignalene i strømmarkedet. Etter en samlet vurdering har regjeringen kommet frem til at dette løses ved å øke stønadsgraden til 80 pst. under den midlertidige strømstønsordningen. Det er behov for å endre den midlertidige strømstønsloven som følge av endringsforslaget. Regjeringen fremmer i Prop. 50 L (2021–2022) *Endringer i midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutfgifter* forslag til endringer i strømstønsloven for Stortinget.

Videre er det behov for å oppdatere anslaget for utgifter under ordningen som følge av høyere strømpriser enn forutsatt da ordningen ble etablert, særlig i desember 2021. I Prop. 44 L (2021–2022) ble det i punkt 2.1 vist til at gjennomsnittlig spotpris på elektrisk kraft i de sørlige områdene i landet (NO1, NO2 og NO5) i første del av desember (t.o.m. uke 49) var 151 øre per kWt eksklusiv merverdiavgift. Gjennomsnittsprisen endte til slutt på 177 øre per kWt. Det anslås at de høyere strømprisene i perioden ordningen gjelder med-

fører en økning i utgifter under stønsordningen på om lag 1,4 mrd. kroner.

Regjeringen arbeider for øvrig med å avklare spørsmål ved utvidelse av strømstønsordningen til også å gjelde landbruk og sameier/borettslag/aksjeleiligheter som har fellesmålt husholdningsforbruk. Økte utgifter ved slike utvidelser vil komme i tillegg til bevilgningsendringer som foreslås i denne proposisjonen. De budsjettmessige konsekvensene av en slik utvidelse er ikke klare. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag om ovennevnte på egnet måte.

På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen på posten med 3 400 mill. kroner, til totalt 8 900 mill. kroner. Det understrekes at anslaget er usikkert. Statens samlede utgifter under ordningen vil avhenge av den faktiske gjennomsnittlige elspotprisen i de ulike prisområdene samt stønsmottakernes faktiske strømforbruk.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i statsbudsjettet 2022 under Kunnskapsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Samferdselsdepartementet, Finansdepartementet og Olje- og energidepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien og ekstraordinære strømutfgifter).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endringer i statsbudsjettet 2022 under Kunnskapsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Samferdselsdepartementet, Finansdepartementet og Olje- og energidepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien og ekstraordinære strømutfgifter) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om endringer i statsbudsjettet 2022 under
Kunnskapsdepartementet,
Kultur- og likestillingsdepartementet,
Justis- og beredskapsdepartementet,
Kommunal- og distriktsdepartementet,
Arbeids- og inkluderingsdepartementet,
Helse- og omsorgsdepartementet,
Barne- og familiedepartementet,
Nærings- og fiskeridepartementet, Samferdselsdepartementet,
Finansdepartementet og Olje- og energidepartementet
(økonomiske tiltak i møte med pandemien
og ekstraordinære strømoutgifter)

I

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
241		Felles tiltak for fagskoler:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	7 000 000
		fra kr 22 754 000 til kr 29 754 000	
260		Universiteter og høyskoler:	
	50	Statlige universiteter og høyskoler, forhøyes med	96 333 000
		fra kr 39 361 248 000 til kr 39 457 581 000	
	70	Private høyskoler, forhøyes med	11 000 000
		fra kr 2 076 647 000 til kr 2 087 647 000	
275		Tiltak for høyere utdanning og forskning:	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med.....	40 000 000
		fra kr 82 073 000 til kr 122 073 000	
325		Allmenne kulturformål:	
(NY)	77	Stimuleringsmidler til kultur, frivillighet og idrett ifb. covid-19, bevilges med	1 700 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med..... fra kr 1 006 939 000 til kr 1 058 139 000	51 200 000
(NY)	60	Refusjoner til kommunene og statsforvalterne mv., bevilges med.....	180 000 000
480		Svalbardbudsjettet:	
	50	Tilskudd, forhøyes med fra kr 449 536 000 til kr 450 036 000	500 000
553		Regional- og distriktsutvikling:	
(NY)	68	Kommunal kompensasjonsordning til lokale virksomheter, bevilges med	500 000 000
571		Rammetilskudd til kommuner:	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med..... fra kr 143 980 149 000 til kr 144 682 599 000	702 450 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner:	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571, post 64</i> , forhøyes med fra kr 412 000 000 til kr 1 012 000 000	600 000 000
605		Arbeids- og velferdsetaten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med..... fra kr 12 460 450 000 til kr 12 485 450 000	25 000 000
671		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i> , forhøyes med..... fra kr 4 953 065 000 til kr 4 982 365 000	29 300 000
	62	Kommunale innvandrertiltak, forhøyes med..... fra kr 237 256 000 til kr 257 256 000	20 000 000
	71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner, forhøyes med..... fra kr 195 195 000 til kr 215 195 000	20 000 000
672		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:	
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, forhøyes med..... fra kr 1 008 013 000 til kr 1 017 613 000	9 600 000
700		Helse- og omsorgsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med..... fra kr 250 803 000 til kr 273 803 000	23 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
702		Beredskap:	
	22	Beredskapslagring legemidler og smittevernutstyr, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i> , forhøyes med.....	5 700 000 000
		fra kr 150 000 000 til kr 5 850 000 000	
	71	Tilskudd til beredskapslagring legemidler og smittevernutstyr, <i>kan nyttes under post 22</i> , forhøyes med.....	200 000 000
		fra kr 300 000 000 til kr 500 000 000	
710		Vaksiner mv.:	
	23	Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19, <i>kan overføres</i> , forhøyes med.....	769 770 000
		fra kr 3 200 000 000 til kr 3 969 770 000	
732		Regionale helseforetak:	
	70	Særskilte tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75</i> , forhøyes med.....	1 420 000 000
		fra kr 1 343 200 000 til kr 2 763 200 000	
	72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	35 700 000
		fra kr 61 442 935 000 til kr 61 478 635 000	
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	12 600 000
		fra kr 21 764 800 000 til kr 21 777 400 000	
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med.....	9 500 000
		fra kr 16 299 450 000 til kr 16 308 950 000	
	75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	8 500 000
		fra kr 14 454 732 000 til kr 14 463 232 000	
	80	Kompensasjon for merverdiavgift, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med.....	80 000 000
		fra kr 8 217 634 000 til kr 8 297 634 000	
740		Helsedirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med.....	78 000 000
		fra kr 1 233 356 000 til kr 1 311 356 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	20 000 000
		fra kr 38 014 000 til kr 58 014 000	
745		Folkehelseinstituttet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med.....	170 000 000
		fra kr 1 287 850 000 til kr 1 457 850 000	
746		Statens legemiddelverk:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med.....	15 000 000
		fra kr 355 802 000 til kr 370 802 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
761		Omsorgstjeneste:	
	79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med fra kr 136 019 000 til kr 186 019 000	50 000 000
762		Primærhelsetjeneste:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , forhøyes med fra kr 187 653 000 til kr 207 653 000	20 000 000
	63	Allmennlegetjenester, forhøyes med fra kr 416 455 000 til kr 566 455 000	150 000 000
840		Tiltak mot vold og overgrep:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70 og kap. 846, post 62</i> , forhøyes med fra kr 22 761 000 til kr 23 761 000	1 000 000
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under post 21 og post 61 og kap. 858, post 1</i> , forhøyes med fra kr 131 412 000 til kr 140 912 000	9 500 000
846		Familie- og oppveksttiltak:	
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med fra kr 71 079 000 til kr 76 079 000	5 000 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet:	
	61	Utvikling i kommunene, forhøyes med fra kr 70 475 000 til kr 73 475 000	3 000 000
881		Tilskudd til trossamfunn m.m.:	
	78	Ymse faste tiltak, forhøyes med fra kr 15 776 000 til kr 25 276 000	9 500 000
900		Nærings- og fiskeridepartementet:	
	25	Drift og forvaltning av kompensasjonsordninger, forhøyes med fra kr 12 400 000 til kr 32 100 000	19 700 000
(NY)	27	Etablering av støtteregister, bevilges med	22 600 000
(NY)	82	Midlertidig støtteordning for publikumsåpne arrangementer, bevilges med	85 000 000
(NY)	85	Midlertidig kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall som følge av koronapandemien, <i>overslagsbevilgning</i> , bevilges med	900 000 000
904		Brønnøysundregistrene:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 396 376 000 til kr 418 276 000	21 900 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1310		Flytransport:	
	70	Kjøp av innenlandske flyruter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med..... fra kr 828 500 000 til kr 938 500 000	110 000 000
1330		Særskilte transporttiltak:	
(NY)	71	Tilskudd til kommersielle buss- og båtruter som følge av smitteverntiltak, bevilges med	50 000 000
1352		Jernbanedirektoratet:	
	70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i> , forhøyes med..... fra kr 4 181 300 000 til kr 4 981 300 000	800 000 000
1634		Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet:	
(NY)	21	Spesielle driftsutgifter, bevilges med	105 000 000
(NY)	73	Lønnsstøtte til foretak rammet av smitteverntiltak, <i>overslagsbevilgning</i> , bevilges med	4 000 000 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat:	
	75	Stønad til husholdninger for ekstraordinære strømtinger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	3 400 000 000
		fra kr 5 500 000 000 til kr 8 900 000 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning:	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med..... fra kr 8 346 941 000 til kr 8 731 898 000	384 957 000
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med..... fra kr 1 346 441 000 til kr 1 354 303 000	7 862 000
	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med..... fra kr 34 954 868 000 til kr 35 448 063 000	493 195 000
2755		Helsetjenester i kommunene mv.:	
	70	Allmennlegehjelp, forhøyes med	62 500 000
		fra kr 6 245 000 000 til kr 6 307 500 000	

Inntekter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
4634		Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet:	
(NY)	85	Tilskudd til støtteberettigete virksomheter – tilbakebetaling, bevilges med	1 000 000
(NY)	86	Lønnsstøtte til foretak rammet av smitteverntiltak – tilbakebetaling, bevilges med	1 000 000
5310		Statens lånekasse for utdanning:	
	90	Redusert lån og rentegjeld, nedsettes med..... fra kr 12 806 848 000 til kr 12 421 848 000	385 000 000
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend, forhøyes med..... fra kr 7 284 547 000 til kr 7 472 709 000	188 162 000
5521		Merverdiavgift:	
	70	Merverdiavgift, nedsettes med..... fra kr 360 530 000 000 til kr 360 330 000 000	200 000 000
5561		Flypassasjeravgift:	
	70	Flypassasjeravgift, nedsettes med	880 000 000
		fra kr 1 600 000 000 til kr 720 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning:	
	80	Renter, forhøyes med	11 662 000
		fra kr 4 795 128 000 til kr 4 806 790 000	

II

Fullmakt til å garantere for lån til små og mellomstore bedrifter

Stortinget samtykker i at det i 2022 under garantiordningen for lån til små og mellomstore bedrifter kan stilles nye garantier for til sammen inntil 38,7 milliarder kroner, men slik at samlet garantiansvar under ordningen ikke overstiger 50 milliarder kroner.

Forslag til vedtak om endring i Stortingets vedtak om flypassasjeravgift

III

I Stortingets vedtak 14. desember 2021 om flypassasjeravgift gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2022 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på ervervsmessig flyging fra norske lufthavner med følgende beløp per passasjer:

- a) flyginger med sluttdestinasjon i Europa: kr 80
- b) andre flyginger: kr 214

IV

Endringen under III trer i kraft 1. januar 2022.

Bestilling av publikasjoner

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

www.publikasjoner.dep.no

Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonene er også tilgjengelige på

www.regjeringen.no

Trykk: Departementenes sikkerhets- og
serviceorganisasjon – 01/2022

